

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos pott sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Csütörtök, március 5.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Tisztviselők — a fizetésrendezésről.**
- A képviselőház ülése.
 - A pángermánok ügye a Reichsrathban.
 - A kicsapongó bajor trónörökös.
 - A hatvani küldöttség Budapesten.
 - A szigorú színház-örök.
 - Tomyesbika vásár Aradon.
 - Harmincezer frankos lépés.
 - A válság küszöbén.
 - A színház-bizottság ülése.
 - Károlyi Tiber — gondnokság alatt.
 - Süketnéma jegyospár.
 - Friss Ujságok harcra.
 - Nemzetiségi sajtópör a Kurján.
 - Tárca: Az óbester ur — elintéz. Irta: Abonyi Árpád.
 - Regény-Csarnok: A távollevő. Irta: Montégut Maurice.

Tisztviselők a fizetésrendezésről.

Arad, március 4

A tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat élénk vita tárgyát képezi úgy tisztviselői körökben, mint e körökön kívül. Elmondottuk róla véleményünket többszörösen mi is. Hogy a rendezés megjelenését öröm és megkönnyebbülés üdvözölte, nem csodáljuk, mert sok ezer szegény hivatalnok-család anyagi gondoktól való megváltását várja tőle s jobb, nyugodtabb jövő reményességét fűzi hozzá. Értjük azt is, hogy az öröm első hangjai után jelentkeztek a rekriminációk is, mert ki hihette, hogy egy törvény,

mely ötvenezer ember helyzetéről intézkedik, minden egyes igényt kielégíthessen?

El lehet mondani, hogy az ország benső érdeklődéssel kíséri a fizetésrendezési kérdés ez újabb hajtásait. A tisztviselők érdeke, hogy győzelemhez jutott mozgalmuk eredményeit határt nem ismerő újabb agitációval veszedelembe ne sodorják s el ne játszzák a szimpatiákat, melyekben bőven volt s van részük most is. Látjuk a jeleit, hogy ez az aggodalom tért foglal a tisztviselő-mozgalom főbb embereinek gondolkozásában is. Az Állami Tisztviselők Lapjának legújabb számában egynéhány igen nyomatékos véleményt olvassunk ebben az irányban az Országos Egyesület igazgató választmányának több szóvivő tagjától. Oly férfiaktól, kik a nagy mozgalomnak vezéremberek voltak s kik legutóbb is, hogy a törvényjavaslat már megjelent, független véleményüket s aggályaikat egyes intézkedéseivel szemben nem titkolták. Egész seereg elfogulatlan igazságot találunk e véleményekben, alkalmasakat arra, hogy irányt adjanak a nézetek újabb túsájában.

A legfontosabb igazságot mondja ki e kérdésben az egyik: hogy szegény ország nem fizetheti alkalmazottait gazdagon. „Mikor a mozgalom megindult — mondja a másik — a legvérmesebbek sem remélhették, hogy a rendezést egyszerre fogják végrehajtani.“ Nem fokozatosan, mint az osztrákok, mely ideálképpen lebegett a magyar tisztviselők előtt s melyet a ma-

gyar rendezés több tekintetben tulszárnyalt.

A közigazgatási bíróságnak egyik ítélő bírása három szépséghibáját látja a javaslatnak. Ezek közül mindenesetre a legnevezetesebb az, hogy a javaslat még nem törvény.

„Teljesen indokolatlannak tartom egyesek, vagy egyes csoportok felszólalásait. Ezek szem elől tévesztik az összesség érdekét“ — mondja a posta és távirida főigazgatója.

Az újabb mozgalomnak nagyon az elevenére tapint az állami számvevőszék egyik tanácsosa, ki az egyes szolgálati ágak szembeállításától inti óva a tisztviselőket. Ez az irány valóban aggasztó módon jelentkezik a rekriminációk tömegében. Holott a jogos igényeknek nem az az igazi mértéke, hogy mi jutott másoknak, hanem az, hogy a bíró, a pénzügyi tisztviselő, a mérnök életviszonyainak milyen ellátás felel meg s milyen volna kívánatos. Minden más módszer csak a kölcsönös féltékenységnek szolgálhat táplálékul, nem éppen üdvére a közös érdekeknek.

Sok szó hangzik el a fizetési minimum felemelése érdekében. Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete is azt a kívánságát fejezte ki, hogy ez az 1400 korona minimum emeltesse fel 1600 koronára. Ámde ez a felemelés ez idő szerint elviselhetetlen terhet: évi tiz millió ko-

Az óbester ur — elintéz.

Irta: Abonyi Árpád.

I.

— Kérem, édes Béni, ne piszmozgjon most vagy tíz percig a pipájával, hanem figyeljen ide. Fődalom, nagyon komoly beszédem van magával.

— Ertem; nagyon komoly... Azonnal, lelkecském! — integetett falusi kastélya tágas verandáján egy mintegy hatvan-hatvanöt évesnek látszó, magas, katonás tartású öreg ur. — Azt akarod bizonyosan mondani, hogy Gregor Biluska — az a rongy... izé! hogy mondjam — az a cseh bemák erdész, aligánem lelőtte a „Zsivány“ unkat, különben már hazakerült volna, amilyen okos állat. Hanem hiszen majd megtanítom én azt a Gregor Biluskát... a korbáccsommal! Be kell az ilyen cseh pimaszt keményen lovagolni!

— Ne lovagoljon most, barátom, — szakítá félbe szelid türelmetlenséggel a nagyasszony — hanem hallgasson ide. Nem a kutyájáról, hanem Zsófi hugom fiáról: Feriről van szó!

— Pompás kölyök!
— Nem arról van szó, hogy pompás, vagy nem pompás...
— Ugy ilyi a lovat, mint én... ez előtt tíz évvel, míg az a huncut „Sári“ oda nem vágott a kerítéshez. Fertelmes dög...
— Béni, Béni! Már megint...

— Ne haragudj angyalkám, ne haragudj... Csak azt akartam mondani, hogy kitünőbb lovas, mint ez a Ferkó, képzelni sem lehet, pedig még csak tizenkilenc éves kölyök. Büszke vagyok rá, hogy ilyen derék unokaöcsém van!

A nagyasszony jóságos arcán megjelent erre a harsány magasztalásra egy gondteljes árnyék.

— Hát én éppen erről a derék unokaöcsécskéjéről akarok magával beszélni — mondotta aggodalmas rosszalással, — nem szeretném, ha ez a néhány bét, melyet Zsófi hugom, engedelmével nálunk tölt, végzetes szerencsétlenséget zudítna rá...

— Szerencsétlenséget? Nem értem.
— Ugy van, barátom, szerencsétlenséget, még pedig a legveszedelmesebbéből, — erősítette még aggodalmasabban a nagyasszony, — ha nem lépünk közbe. Zsófi méltán tebetne nekünk szemrehányást, hogy nem vigyáztunk eléggé a fiára és nagyon hibázott, midőn megengedte neki, hogy pár hetet nálunk töltsön.

Az öreg ur most már félretette a pipát.
— Világosabban, ielkem — szólt összeráncolt homlokkal s közelebb lépve feleségéhez, leült melléje egy fonott kerti székbe — még mindig nem tudom, hogy tulajdonképpen miről van szó?

— Tulajdonképpen arról van szó, — válaszolta kissé röstelkedve, de elszánt határozottsággal a nagyasszony — hogy Ferit az utóbbi

időben feltűnően sokat látják mászkálni... az erdész háza körül.

— Mi a tatár!
— Igen, igen, így van, amint mondom — csak nem akartam eddig szólni. De most már szólnom kell, mert attól félek és nem ok nélkül, hogy amilyen könnyelmű és meg kell adni: csinos asszony az erdész felesége, még behálózza a fiut.

— Nézze meg az ember! — nevetett kedélyesen az öreg ur — miben nem sántikál a gyerek! Szer villám és macskafark — jókor kezdi!

— Ne nevéssen, kérem, ez nagyon komoly és nagyon szomorú dolog. Szomorú és végzetes...

— Nono!
— Vég-zet-es! — ismételte, minden szót külön meghangsúlyozva a nagyasszony. — Segíteni kell, még pedig gyorsan... azonnal... még ma, amíg nem késő. Kérnem kell tehát, hogy rögtön lépjen közbe — férfi könynyebben avatkozhatik ilyesmibe — és intézze el okosan a dolgot. De okosan, Béni okosan — nehogy kellemetlenség legyen belőle. Biluskáné, mondom, csinos asszony. Amolyan — páva. De van esze. S már elmúlt harminc éves. Ezek a legveszedélyesebbek — tudja — egy ilyen éretlen tacsakóra, mint a maga „öcsécskéje“. Tehát — az valahogy finoman, okosan, diplomatikusan, — szóval valahogy nagyon fifikusán kell elintézni, gyorsan és feltűnés nélkül.
— Helyes! Hol az a gyerek?

rona többkiadást róna az államra; mert az utolsó három (IX., X. és XI.) rangosztályba sorozott kezelő- és segédszemélyzet igen széles réteget tölt meg. A közigazgatási bíróság egyik ítélő bírása itt ezt a szempontot nyitja meg: A kvalifikációs törvény a hibás. Ama három rangosztály állami alkalmazottai jórésztben olyan teendőket végeznek, minőt például a katonaságnál kifogástalan pontossággal altisztek végeznek. Az övékéhez hasonló kvalifikációjú alkalmazottak pedig boidogok volnának 1400 koronás minimum mellett is.

Kemény szavak ezek, melyekhez enyhítő módon csatlakozik a törvényjavaslat indokolásának az az ígérete, hogy a minimumnak kisebb voltát ki fogja egyenliteni az előléptetési viszonyok javítása.

Végezetül, hogy a tisztviselő körökből eredő reflex világitását a fizetésrendezési kérdésnek befejezzük, ide iktatjuk ezt a néhány sort, melyet az állami tisztviselők hivatalos lapjában olvasunk az újabb feltámadó mozgalmakról:

„A fizetésrendezési törvényjavaslat nagyobb hullámokat vert fel, mintsem azt gyaníthattuk volna. Egy-egy kifogás, kisebb-nagyobb elégedetlenség már az első napokban volt hallható, de hogy a javaslatnak egyes állítólagos hiányai újabb és pedig nagyobb szabásu mozgalmat nozzanak létre, erre már valóban nem voltunk elkészülve. Az iránt mi is tisztáosan voltunk, hogy a budapesti bírák nem valami nagy meglepéssel fogják venni a javaslatot; de hogy a pancsovai kir. törvényszék bírói kara még országos értekezlet összehívását is kezdeményezte és e mellett több törvényszék bírái külön folyamodással éltek, ez meglephette mindazokat, akik eddig úgy voltak meggyőződve, hogy a tisztviselőkar parciális mozgalmakat ezentul indítani nem fog.“

✚

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 4.

A néppárt súlyos gravamenekkel terhelve jött el a Házba, — rettenetes dolog történt. A csikszentmártoni választáson megbukott a néppárti jelölt. Ezt el kellett mondani a napirend előtt. Ez az obstrukciónak is jó, a néppártnak is jól esik. Így történt, hogy a napirend előtt két óra hosszat folyt a vita a csikszentmártoni választás felől. Interpellációk is voltak bejelentve, a melyeket két órára kért az ellenzék kitüzni és így a katonai vitára alig maradt két órai idő.

A néppárti szónokok különben rettenetesen unalmasak voltak és alig hallgatta őket néhány ember.

Annál nagyobb figyelem fordult a közép karzat felé, a hol Bánffy Dezső báróné ült a kis leányával, egy bájos, aranyzóke babával, a ki általában feltűnést keltett szépségével és hangos csicsérgésével. A volt miniszterelnök nevének üdvözlésére báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter felsietett a karzatra, a hol többen is gyülekeztek: így Papp Géza, Belicska Béni. A kis Bánffy Déra azalatt oly otthonosan érezte magát, hogy lekialtott a terembe. Apponyi és vele mindenki feltekintett és mindenki mosolyra fakadt.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Dániel Gábor alelnök, majd Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Fejérváry Géza báró, és Széchenyi Gyula gróf miniszterek.

Elnök fél 11-kor nyitotta meg az ülést és bemutatja az irományokat.

Szöts Pál jegyző jelenti, hogy Visontai Soma, Rátkay és Kubik Béla interpellálni fognak.

(A csikszentmártoni választás.)

Kovács Pál a napirend előtt szóba hozza a minap lezajlott csikszentmártoni választást. Elmondja, hogy a közigazgatási tisztviselők korteskedtek a választáson, az ellenzékiet nem engedték szabadon mozogni. Magát a néppárti jelöltet a fanatikus Győrffy-pártiak alig engedték szóhoz jutni. Darányi Ferenc képviselőt pedig *majd agyonlőtték*. (Zaj a szélbalon.) Csak az isten mentette meg a haláltól. Egy tizenhat éves subanc volt a merénylő, a kit

felbéreltek. (Zaj.) Ezután Széll miniszterelnököt támadja, a ki alatt époly választási visszaélések vannak, mint annak előtte Bánffy alatt. (Zaj.)

Jankovics Béla azt panaszolja fel, hogy a Győrffy-párt a községében itatott és etetett és a szolgabíró ezt letagadta. Mire ő személyesen győződve meg arról, hogy tényleg a községében etetett a Győrffy-párt, a szolgabírónak kijelentette, hogy hazudott. (Zaj.)

Darányi Ferenc arról a merénylőről beszél a melyet ellene elkövettek. Azt állítja, hogy felbérelt emberek tüntettek a néppárt ellen.

Széll Kálmán miniszterelnök nem tartja helyesnek, hogy egyesek közvetlenül a választások után panaszokkal állanak elő, holott többnyire elfogultak, mint az a magyar-csékai választáson is történt. Egészen más derült ki a vizsgálat nyomán, mint a mit egyesek mondtak. Felhozza azt az adomát, hogy Olaszországban két jó barát látott egy utcai verekedést és mindenik másképp adta elő a dolgot. Az egyik történetirő volt és e feletti bosszankodásában eldobta nagy fáradtsággal irt történelmi művét, mert minő hitétük lehet évezredek előtti embereknek, ha két ember is mást-mást lát egy időben. (Tetszés.) Kijelenti, hogy vizsgálatot fog indítani és a visszaélést elkövetett tisztviselők bünhődni fognak. Hogy ő szarvakat adott volna a tisztviselőknak, az ellen tiltakozik; ő csak a törvény keretén belül biztosította a közigazgatási tisztviselők jogait. (Helyeslés jobbról. Nagy zaj balról.)

Kubik Béla többször közbekiált.

Elnök rendreutasítja.

Széll miniszterelnök: Azt, hogy a községében etettek és itattak, hogy általában hivatalosan állást foglaltak és korteskedtek, azt nem helyesli és ha ez igaznak bizonyul, megtorolja. Egyébként az ilyen panaszokban konkrét adatokat kér. A kuriai bíraskodásra utal, a melyet ő csinált meg, és a mely pártatlanul ítél. Ő is pártatlanságot kér, mert csak az igazságot szolgálja.

Kovács Pál személyes kérdésben reflektál a miniszterelnök szavaira.

Kubik Béla is személyes kérdésben beszél a tisztviselők korteskedéseiről. (Zajos felkiáltások: Eláll!)

Elnök kijelenti, hogy ez nem személyes kérdés. (Zaj.)

Szatmáry rövid reflexiója után

Gabányi Miklós áll fel. (Zajos derűtség. Felkiáltások: Mit akar?) Kijelenti, hogy ha nem igaz, a mit a magyar-csékai választásról mondott, akkor csak azt feleli: Meghalt Mátyás király, oda az igazság! (Zajos derűtség.)

Következett az *ujoncjavaslat* tárgyalása.

— Benn van a szalonban; levelet firkál. Ha nem csalódom: a pávának. Kiküldöm, diskuráljon vele és intezze el valami ügyes fifikával a dolgot. En is megtenném, de zseniroz... hiába...

— Bizd csak rám, angyalkám — meg leszel velem elégedve.

— Gondolja meg, Béni, hogy sok minden van kockán, s ha el találja hibázni...

— Dehogy hibázom! Föltétlenül meg leszek velem elégedve.

II.

— Tudod-e, öcsém, hogy rongy egy komédia, amit csinálasz! — mordult öcsésére az öbester, midőn a fiatal, pelyhes állu legény néhány perc múlva megjelent a verandán, s a nagyasszony betette maga után az ebédlőbe nyíló üveges ajtót.

— Miféle komédia, bátyám?

— Leülni! — vezényelte kemény hangon az öreg ur.

Ő maga nem ült le, hanem mint egykor a kaszárnya udvarán, midőn egyik vagy másik „rongy“ svadront készült lehordani, szigorú tekintettel, rideg, kimért, koppanó léptekkel sétált föl és alá az engedelmesen letelepedő fiatal ember előtt.

— Hallom, hogy kend ott portyáz azon cseh pimasz Biluska háza körül, ki valószínűleg golyót eresztett „Zsvány“-om bordái közé, boszuból, hogy minap rendre utasítottam nevetlen modora miatt, a tökfilkót!... Bár meg fogom táncoltatni, ha erre a gázságra vetemedett! Szóval, azt hallom, hogy az erdészné

után olákkodik kend. Hogy? Igaz, vagy nem igaz?

— Beszéltem vele, az igaz... — felelte némi zavarral az ifju.

— Mindennap?

— Igen.

— Mióta?

— Két hét óta...

— Ő kezdte az ismerkedést, vagy te?

— Ő is...

— Ahá!... No, nem baj; jól van — intett kegyelmesen az öreg ur — szeretem, hogy nem csavarod a dolgot, hanem magyarul beszélsz. Így is kell! Csak ki az igazsággal — had törjék ki érte a nyakad, ha megérdemled. Mikor én a te korodban Brassóban kadét voltam, egyszer... roppant gyalázatos, téli éjszaka volt, kolosszális havazás, szél, jó hideg, csakugy vágott — könyöszerrel megmenthettem volna a nyakamat, ha nem valloim be az őrnagyomnak, hogy én voltam az a „malac“, aki a kantinos feleségének szobájából kispringolt az ablakon... Halt! mit beszélék... eb- adta...

A fiatalember diszkrétén elmosolyodott.

— Hallottam, — mondotta hizelegve — s csillogó, barna szemében felcsillant meleg ragyogása, — hogy fiatalkorában nem volt vakmerőbb tiszt az egész regementben.

— Igaz, igaz... de kutyateringette, most arról kell beszélni, a miért rapportra rendeltetek! Értésemre esett, hogy leveleket is firkálsz annak az asszonynak. Igaz, vagy nem igaz?

— Igaz...

— Mutasd!

— De bácsi, kérem.

— Mutasd! Azonnal mutasd!

— Bocsánat, én...

— Parancsolom!

A fiatalember nem ellenkezett tovább. Zsebébe nyult és átnyujtotta a még csak alig megkezdett levelet az öreg urnak. Az belenézett és hangosan olvasta: „Mélyen tisztelt nagyságos asszony! Ne nehezteljen, hogy irok önnek; legyen róla meggyőződve, hogy az őszinte tisztelet és nagyrabecsülés, melyet ön iránt érzek“...

Az öbester az asztalra dobta a levelet.

— Számár vagy, öcsém!

— Miért bátyám? — kérdezte meglepetve az ifju.

— Mondom, hogy számár vagy! — ismételte az öreg ur s gunyosan leintett a kezével — miféle cukrosviz ez? Így kell levelet írni egy asszonynak, a kit attackirozni akarsz? Cukrászlegény vagy te, vagy mi? Tanulja meg kend, ha még nem tudja, hogy az ilyen asszony, mint ez a Biluskáné — füttyül a tiszteletre. Nem így kell levelet írni, hanem így... például: Imádott, drága angyal! vagy valami efféle... Örültem szeretem magát, s ha nem hallgat meg, esküszöm, hogy főbe fogom magamat löni, et cetera... Halt! Miféle bolond beszédek ezek!

A fiu intett a fejével, hogy érti.

— De ne értsd, hallod-e! Nem azért mondtam, hogy megértsed, hanem azért, hogy mától kezdve lenyergelsz és Gregor Biluska háztája körül többé nem mutatkozol. Értettük?

(Justh Gyula.)

Justh Gyula: Az interparlamentáris konferenciák a világbéke felett tanácskoznak és ez alatt az államok folyton fegyverkeznek. Es most, a mikor nem hogy leszállítanak a hadsereget, de emelni szándékoznak, az ellen tiltakozik. Reflektál azokra, a miket Macedónia függetlenségéről és a keleti kérdéstről mondtak Tisza és Andrassy. Ő érdeklődik Macedónia iránt, de addig, a míg nemzetünk függetlenségét és szabadságát biztosítani nem tudjuk, addig a legnagyobb könnyelműség volna más nemzet érdekeiért áldozni. A hadsereg hazafias közszellemére nézve ellentét van Andrassy és Fejérváry között. Fejérváry állítja, Andrassy tagadja. De Tisza István is követeli a hazafias szellemet, most is, 14 év előtt is, az akkori véderővita alatt. Ez is bizonyítja, hogy a hadsereg szelleme 14 év óta semmit se változott.

De tiltakozik az ellen, hogy a hadsereget kritizálni ne lehessen. A hadsereget épügy lehet kritizálni, mint a közigazgatást, vagy a jogszolgáltatást. Utal a nemzet szegénységére. Tőlünk első rangú áldozatokat kívánnak, de gazdaságilag gyarmati állapotban vagyunk. (Igaz! a szélhalon). A mi gazdasági helyzetünk mellett lehetetlen újabb pénzt és véráldozatot hozni. A legszükségesebbekre sem tudunk költeni, a nép kivándorol s ily körülmények között katonai célokra adni lehetetlen.

Felemlíti az osztrák parlamentben ellenünk intézett támadásokat. Tiltakozik az ellen, hogy Ausztria a mi ügyeinkbe beavatkozzék; mi szabadon rendelkezhetünk hadseregünkkel. Ausztria, a mely állandó szövetségeseink, adózabb ellenségünk a leggonoszabb ellenségeinknél. Mégis sokan ma is üdvösnek tartják az osztrák szövetséget, holott ez okozta Magyarország legtöbb baját. Ezután a nemzeti pártot támadja, a mely ígéretekkel i. megelégedett. Holott a bécsi akarat nélkül — úgy látszik — a hadseregben semmit ei nem érhetünk.

Pozsgay Mihály szintén a javaslat ellen beszél. Végül határozati javaslatot nyújt be, mely azt célozza, hogy a katonák szolgálaton kívül oldalfegyvert ne hordhassanak.

Visontai Soma a munkásfelolvasások megátlása miatt interpellálta meg a miniszterelnököt.

Szell Kálmán megnyugtató választ adott s ezzel az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

Harcok a Balkánon.

Konstantinápoly, március 4. Konzuli jelentések szerint tegnapelőtt Lubunovában, a

— A fiatal ember bölintott, hogy érti. Ugy is az volt szándékában: azt a levelet is azért kezdte írni, hogy elbucsuzzék benne az aszszonytól, aki maga is arra kérte, hogy „kimélje mag látogatóasaitól”, mert félti a jó hírnevét. Még könyezett is. Bizony — tegnap délután is, tegnapelőtt is . . . igen érzékeny, finom nő . . . s főleg nagyon fél az urától. Ez a durva ember azzal fenyegetőzött, hogy ha még egyszer együtt találja őket, hát akkor olyan „tettet követ el”, — úgy mond — hogy szörnyűség lesz.

— Micsoda? Fenyegetni merészel ez a főlparaszt cseh? — fortyant fel az öreg ur s rácsapott tenyerével az asztalra.

— Ugy látszik . . .

— Tudja, hogy az én öcsém vagy?

— Hogyne tudná!

— Oriási szemtelenség! — lármázott ön-magát ingerelve az öbester. — Lelővi a kutyámat, s még ő fenyeget! Bagázs . . . Hja! de hát . . . Szóval, csak annyit mondom, hogy az ilyen Gregor Biluska-féle fráter, harminc esztendővel ezelőtt, velem mert volna efféle tenni — olyan zablát szoritottam volna a papulájába, hogy valamennyi foga beletörök. Persze, a mai generáció . . . gyenge materia . . . Vér nélkül! Azaz, hogy . . .

— Bátyám bizonyosan megtáncoltatta volna?

— Azaz hogy ilyesmire szó sincs és nem is ezt akartam voltaképpen mondani — javított ki magát az öbester — hanem azt akartam mondani, hogy szóval . . . sőt bizonyosan . . . Más szóval, hogy Gregor Biluskának tulajdonképpen igaza van, midőn nem tűri, hogy szénáját az orra elől elrekkvirálják. Erre az

Presta-tó mellett (a monasztiri vilajetben) egy bolgár banda megtámadott egy csendőr különítményt. A csendőrparancsnok (százados) elesett. Mindkét részen sok halott és sebesült volt. Az utolsó jelentések óta az okridai kerületben még két gyilkosságot követett el a komiték vérbírósága. Tegnapelőtt Verbjaniban (a prilepi kerületben), egy szerb lelkészt gyilkoltak meg.

A brondói lakosság és a katonaság között folyt harcról szóló jelentés abban az alakban, a hogy a külföldi lapok hozták, nem felel meg a valóságnak. A való tényállás ez: Asája faluban, a mely 30 kilométernyire van Szerresztől északra, 400 bolgár ház van. A lakosok egzarkisták és patriarkisták. Nemrég megjelent ott egy körülbelül 30 főnyi bolgár banda és rá akarta bírni a lakosságot, hogy csatlakozzék a mozgalomhoz. A patriarkisták értesítették a szerreszi kormányzót, a ki egy kis csapat katonaságot küldött oda. Két adóhivatalnok és két csendőr azt a megbízást kapta, hogy adóbehajtás ürügye alatt motozzanak át egy gyanus házat. A mikor a megbízást teljesíteni akarták, ismétlőfegyverekkel lőttek rájuk. Erre azután közbelépett a katonaság és felgyújtotta a házat. A banda állítólag elmenekült. Két katona és a bandának három tagja elesett. Mindkét részen voltak sebesültek. A banda többi tagjainak keresése közben tizenkét házat felgyújtottak. A falu többi lakosai nem vettek részt a harcban. A expedíció kudarcának oka az, hogy aránylag kevés katonaságot küldtek ki.

A kicsapongó bajor trónörökös.

(Ujabb udvari botrány.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 4.

A német udvarokban mostanában napirenden vannak a családi skandulumok, az évek óta felgyülemlett elkeseredettségnek, az elfojtott szenvedéseknek csak egy lökés kellett, hogy leveesse magáról nehéz békóit az élni szerető udvari nép. Ez a lökés volt a szász trónörökösnek szökése.

A szász trónörökösnek esete felnyitotta a bajor trónörökös pár szeméit is. A mit eddig csak sejtettek, de kimondani alig merték a szigorú házi törvények miatt, az most mind világhírű lett előttük.

Egy müncheni távirat ad hírt arról az ud-

én időmben is kemény büntetés dukált, de a huszár — öcsém, tanuld meg — azért huszár, hogy ne nappal lopja lovának a más szénáját, hanem éjjel, amikor senkisémet látja. Azaz hogy megtiltom, hogy ezt a számárságot, ami most véletlenül kiszaladt a számon — komolyan vedd! Hallod-e, ilyesmit csak úgy kimond — levegőbe — az ember, de maga sem hiszi. Értjük?

— Igenis, értjük — válaszolta szembunyorítás nélkül a fiu.

— Csak azért, különben bele üthet az istenryila! Egyébb sem kellene, csak hogy egy ilyen . . . falu i páva miatt valami bajod legyen. Még megsörétezne az a bomák. Az ilyen féltékeny csehet jobb valami csinosan kieszelt taktikával lefegyverezni. Például ha az ember meghívja valami kirándulásra, vagy más ilyesmire, nejevel együtt, ami nem kelt gyanút . . . ilyeát például a bucsujáró helyre, kocsin, pár üveg pezsgővel, et cetera . . . Azaz hogy — egy szót sem szoltam! Azaz, hogy csak annyit mondom, hogy ha még egyszer meglát valaki az erdész haza körül, azonnal fölpackoljak és haza küldelek! Tessék ezt komolyan megjegyezni.

— Igenis, — felelte a fiu, miközben felállt, s az asztalra dobott levelet zsebrevágta — igórem, hogy többé nem fog meglátni senki.

— Helyesen öcsém, helyesen! — bölintott fejével az öreg ur és kegyelemben elbocsátotta az ifjut. Azután megállt és elégedetten mondta:

— Azt hiszem, hogy ezt elég fifikusan intéztem el. Holott goromba is lehettem volna.

vari botrányról, mely azonban megfordította a szász esetnek; itt a férj szökött és hagyta csávában feleségét, a trónörökösnek.

A távirat szerint Gabriella bajor hercegnő, aki férjével Rupprecht bajor herceggel egy indiai utazásba fogott, utközben megbetegedett és Bandongban visszamaradt.

A visszamaradás okául azt adja elő a hivatalos jelentés, hogy a hercegnő Poentjennél fel akart mászni egy magaslatra, miközben annyira ellepték a piócák, hogy ezek harapásaitól heves láz rohanta meg.

Hogy azonban Rupprecht herceg, akinek Európában éppen nem volt sietős dolga, s némi késedelemmel sem mulasztott volna semmit, mért utazott odább felesége nélkül, azt Münchenben megtudják maguknak magyarázni a viszonyokkal ismerős emberek.

Rupprecht herceg feleségével Bambergben székelt és már mindenkinek feltűnt, hogy a hercegné gyakorta egyedül jár be Münchenbe. Akkoriban az a hír járt, hogy Gabriella hercegnő nem tud megbarátkozni a bambergi viszonyokkal és hogy visszakivánczik Münchenbe. Tényleg azonban ennek az elégtelenségnek más okai vannak, melyek Rupprecht hercegre és annak kicsapongó életmódjára vezethetők vissza.

Ezen körülményekre való tekintettel a herceg egy intelem folytán hosszabb szabadságot kért és tengeren túli utra szánta el magát melynek végeztével nem is térne többé bambergi garnizonjába.

Rupprecht herceg legidősebb fia Lajos bajor hercegnek és így a trón egykori várományosa. Felesége pedig Károly Tivadar hercegnek, az ismert szemorvosnak a leánya. A házasság különben nem régi, csak két éve kötötték.

A pángermanok ügye a Reichsrathban.

(Az „üldözött” németek.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 4.

A Reichsrath magyargyűlöelőinek (talán azt mondhatnánk: hát másféle is van az osztrák parlamentben?) szükségében újra ki kellett ontani mérgüket Magyarországra. Urügyet kaptak most erre az izgatás miatt elítelt pángerman szerkesztők dolgában, a melyet illően fölpackolva az osztrák képviselőház mai ülése elő terjesztettek Schönererék.

A Reichsrath mai ülésén Schönerer és még több képviselő a nagy németek pártjáról, meginterpellálták Körber miniszterelnököt a Magyarországon folyó német üldözések tárgyában.

Heves szavakkal fejtegették és igyekeztek bizonyítani, hogy Magyarországon mostanában, tervszerűen és a legmegvetendőbb eszközökkel hajszát üznek minden ellen, a mi német.

Az interpelláció kiterjeszkedik a pángerman lapszerkesztők: Korn Artur és Cramer Albin ellen indított sajtópörre és azok ítéleteire. A legdurvább szavakkal ítélték el a Magyarországon megbüntetett németek dolgát.

Majd Schönerer így folytatta:

— A magyar sajtóban folyó németellenes agitáció nyilvánvalóan a franciák felbujlására történik; a magyarországi németüldözés tehát a monarchia külső viszonyaira is visszahatással lehet, a mi nem felel meg Ausztria érdekeinek.

Ennélfogva — folytatják — az interpellálók, felszólítják az osztrák kormányt, hasson oda, hogy Magyarországon a németekkel való bánásmód tekintetében rendezettebb viszonyok legyenek.

A *Reichsrath* csarnokaiban már nem lehet semminő badarság meglepetést. Az azonban az ostobaságok legzöldebbjei közé tartozik, mintha a magyaroknak francia bujtoztatásra volna szükségük, hogy az államiságuk tekintélyét megóvják és a nélkül nem jutna eszükbe, hogy a Korn és Crámer-féle arcátlanságokat megtorolja. Ehhez nincsen semmi köze Schönerernek és legkevésbé Körbernek. Neki bizonyára több gondot okoznak a csehek és a lengyelek, sem hogy a mi nemzetiségeink dolgaiba ártsa magát.

A hatvani küldöttség Budapesten.

(Apponyi a katonai javaslatokról.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 4.

Ma ismét nagyobb küldöttség érkezett a fővárosba, hogy a katonai javaslatok ellen tiltakozzék. *Hatvanból* jött fel száz választó polgár, akik a képviselőházhoz intézett feliratot hozták magukkal.

Réggel 8 óra 40 perckor rohogott be a keleti pályaudvarra a küldöttséget hozó vonat. A pályaudvar előtt az egyetemi ifjuság és a főváros polgársága várta a deputációt nagy néptömeggel. A hatvani kerület képviselője, *Biró Lajos* nem ment választói fogadtatására, ellenben ott volt a szomszédos *poroszlói* kerület képviselője, *Malatinszky György*, a rendező-bizottság élén pedig *Molnár Jenő* képviselő. A fővárosban fél tíz órára várták a küldöttséget és a fogadtatás fényéből sokat levont az, hogy egy órával előbb érkeztek meg.

A százas küldöttséget nagy éljenzéssel fogadták, majd *Malatinszky* képviselő és *Barabás* egyetemi hallgató üdvözölte a küldöttséget, a melynek részéről *Csepán Géza*, a hatvani függetlenségi párt elnöke köszönte meg az ovációt. Ezután lobogók alatt a Kossuth-nótát énekelve, megindult a küldöttség a képviselőház elé. A Kerepesi-uton, Erzsébet-köruton, Teréz-köruton, Váci-köruton és az Alkotmány-utcán át a képviselőházba mentek utközben éljenzve a függetlenségi pártot, abcugolva *Kejérváryt* és a kormányt.

A képviselőházban a delegációk termében *Apponyi Albert* gróf fogadta a küldöttséget.

Malatinszky György országgyűlési képviselő *Hatvan* városa színmagyar polgársága nevében átnyújtotta a város memorandumát. Népgyűlési határozat értelmében jelent meg itt, ugymond s vezette a küldöttséget az elnök elé. Megragadja az alkalmat, hogy *Apponyinak* köszönetet mondjon, amiért az elnöki székben oly részrehajlás nélkül végzi teendőit. (Eljenzés.)

Apponyi Albert gróf így felelt:

T. uram! A kérvényt, melyet a népgyűlés szerkesztett, a házszabályok értelmében *Malatinszky György* országgyűlési képviselő kezéből átvettem és azt rendeltetésem helyére juttatom. Em kötelességem, valamint az is, hogy a Ház tanácskozásait pártatlanul vezesse, mert ha ezt nem tenném, joggal érhetne az önök gáncsa. Az én álláspontomról ebben a dologban, állásomnál fogva, nem lehet nyilatkoynom, bár ez nem csekély önmegtartózkodásomban kerül, mert ha a vitában felakarnék szólalni, le kellene szállnom az elnöki székről, erre pedig a mostani nehéz viszonyok között nincs ok. Végül felszólítja a küldöttséget, hogy alkotmányt tisztelő polgárokhoz illő módon várják be a törvényhozás alkotmányos döntését.

Az elnököt a küldöttség megáljenezte. A deputációt aztán a második emeleti karzaton helyezték el.

Tenyészbika vásár Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 4.

Az *Aradmegyei Gazdasági Egyesület* a kerületi magy. kir. állattenyésztési felügyelőséggel együtt, Aradon tenyészbikavásárt tart, amely holnap délelőtt 9 órakor nyílik meg.

A tenyészbikavásárt, amely Aradon a második, a földmivvelésügyi miniszter megbízásából *Pirkner János* országos állattenyésztési főfelügyelő fogja megnyitni.

A miniszter kiküldöttjét *Vásárhelyi László* országgyűlési képviselő, az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület elnöke fogja üdvözölni az egyesület nevében.

A vásáron, a bajelentések szerint, a leg-erősebban van képviselve a siementhali faj; összesen 64 darab siementhali apaállat kerül eladásra s csak felényi, 32 lesz a magyar tájfajta állatok száma.

A kiállítók az egyes csoportok szerint következőképen oszlanak meg:

Magyar fajtából: Takácsy Sándor dr. Tövisgyháza 9 darab, Mester József Pécska egy darab, Teleky Arvéd gróf Brassó 12 darab, Czárán Márton Seprős 4 darab, Előjáróság Zimándköz egy darab, Purgly Emil Tompa 5 darab.

Siementhali fajtából: Zselénszki Róbert gróf uradalma Otvenes 14 drb, Vásárhelyi József Lőkősháza egy drb, ifj. Kristyóry János Arad 4 drb, özv. Végh Aurélné Arad 4 drb, Kelemen György Magyar Pécska, Szalay Antal Arad, Rohács András M. Pécska, Nikolits Géza Arad, Kurunczi Sándor M. Pécska, Szentpétery L. örökősei Seprős egy-egy darab, Biró Albert Pusztakupta 7 drb, Ráth János Dombiratos 5 drb, Tuss Miklós Pta-Vizes, Kiss András Pta-Vizes, Prokopp Gyula Kevermes egy-egy drb, a Cs. E. vasutak gazdasága Szaturo 8 darab, Hámosi gazdaság Pta-Almás-Iratos, Csiky Sándor Kevermes, Bakos István Arad Gáj, Geiringer Alajos N. Pereg, id. Gál Pál Pécska, Theisz Antal Temes-Ujfalu, Weisenberger Ferenc Glogovátz egy-egy darab, Szekendy Pál Sikula, Úrsz Illés Kurtics, May János Arad, Ackermann Ferenc Uj-Szent Anna, Spádi Manó Arad, Kati Jakab Zsigmondháza egy-egy drb, Habereger György Pusztak-Szent-Pál 3 drb.

Berni fajtából: Szentpéteri L. örökősei Seprős 2 drb.

Pinzgauer fajtából: M. K. földmivésiskola Csákvár 7 drb, ifj. Kristyóry János Arad egy drb, Cseley Lajos, Cseley Zemplénmegye 4 drb, Bürger Ferenc Zádoriak egy drb, Tagányi Sándor dr. Pankota 3 drb.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Kurucz Feja Dávid, színmű. (Páros bérlet.)

Péntek: Troubadour, opera. Ney Hermina vendégfelleptével. (Páratlan bérlet.)

Szombat: Hunyadi László, opera. Ney Hermina vendégfelleptével. (Páros bérlet.)

Ney Hermin vendégfellepése.

— Hunyadi László. —

A színiügyi bizottság mai birálatára a legjobb ellenérvül szolgált a mai opera-előadás. Az illetéktelen birálatra, mely a mai bizottsági ülésen elhangzott, az ellenbirálatot a közönség adta meg, az a finom izlésű, műértő közönség, mely maga alkotja meg véleményét és nem törődik azzal, hogy a toronyalatti hivatalos apparátus miket szól, nem is a színiigazgatónak, hanem a sajtónak, mely kénytelen regisztrálni mindent, ami hatóság előtt történik.

Zilahy fényes győzelmet aratott, mert a percekig tartó tapsból neki is jutott; neki is szó az elismerés, melylyel a mai főszereplőket kitüntették.

Ney Hermin Erzsébetje kitűnő; hangjának ereje oly nagy, hogy az aradi színház szinte

kicsi annak befogadására. *Pevny Irén* Erzsébetje még élénken van emlékezetünkben és az összehasonlítás fogja legkönnyebben *Ney Hermin* énekművészetének értékét mutatni. *Pevny* hangja kisebb terjedelmű, de olvadékonny és az énektudás művészete kipótolja azt, mit a hang ereje nélkülöz. *Ney Hermin* hangja sokkal erősebb és bár édesen modulál, de a koloratur könnyedségét nem éri el oly nagy tökélyvel, mint *Pevny*. A középső hangok tisztán zengenek, de minél feljebb halad a hanglétrán, a hang zománca homályosabb lesz. De mindez nem oly mérvű, hogy művészete ezáltal a legkisebb csorbát is szenvedne. A la-grange-áriával zajos tapsokat aratott és a közönség ünnepelte ezzel az énekművésznőt.

Gara Máriát ezuttal *Zilahy* énekelte; ezzel a partival is ép úgy remekelt, mint eddig bármelyikével. Hangjában oly nagy melegség van, éneke simul a zeneszerző lelkéhez, valóban kevés énekesnő dicsekedhetik oly zenei átérzéssel, mint ő.

Bejczy Hunyadi Lászlója, *B. Szabó* László királya, de különösen *Sz. Karácsonyi* Mariska Mátyása ma is oly tökéletes volt, mint az első előadás alkalmával és *Bekéssy* Gara nádorja méltóan sorakozik az előbbiekhöz.

A zenekar *Orbán* karmester vezetése alatt, a karok szintén korrektül működtek, sőt *Füredi* Cilley-je is sokkal élvezhetőbb volt, mint kezdetben, amikor szegény Cilley rekedtséggel küzdött.

A közönségnek ma tehát műélvezetben volt része és ez szolgáljon elégtételül az igazgatónak és személyzetének azon támadásokkal szemben, melyek ma ellene elhangzottak.

Carolus.

* *Bob herceg.* A jövő héten színre kerülő operett-ujdonságból most már csak a játék próbák vannak hátra. A darab fényes kiállításban kerül bemutatásra s a szabóműhelyben sok munkát ad a darabhoz szükséges új jelmezek elkészítése. *Rózsa Lili*, ki a címszerepet játssza, Budapesten rendelte meg összes kosztümjeit, melyek ma már meg is érkeztek.

* *Arany ember.* *Jókai* Mór örök becsü drámája kerül legközelebb színre, az *Arany ember*. A darabhoz *Zilahy* igazgató részben új díszleteket csináltat, a *Senki szigete* megkapó látványt fog nyújtani. A főbb szereplők *Gazdy* Aranka, *Follinuszné*, *Szabó* Irma, *Gőz* Aranka, *Daróci* Ilka, *Csiky*, *Ternyel*, *Marházi*, *Békés*.

* *A március havi műsor.* A színiügyi bizottság január havi ülésén elhatározta, hogy az igazgatótól ezentúl nemcsak hetenkint, hanem havonként előre is megkívánja a színház műsorának bemutatását, legalább is nagy vonalakban, a színrekerülő daraboknak egyszerű felsorolásával. A folyó havi műsort a mai színiügyi bizottságnak mutatta be az igazgatóság s ezerrint március hónapban a következő színdarabok előadása van kitűzve: *Bob herceg* (hatszor), *Kertész leány* (háromszor), *Kis herceg* (kétszer), *Lohengrin* (háromszor), *Hunyadi László* (kétszer), *Troubadour*, *Kurucz Feja Dávid*, *Idegesek*, *Sárga csikó*, *Gabi villa*, *Julius Caesar*, *Aranyember*, *Toldi Miklós*. Ez a műsor huszonegy estét tölt ki, a fennmaradó hat estén *vendégszereplés* lesz.

* *Reprizek.* *Zilahy* igazgató legközelebb éredkes *reprizeket* vesz fel műsorába u. m. *Göröggrabszolgá*, *Kis herceg*, és a *Kertész leány*. mind a három operett új kiállításban kerül színre és az operette személyzet összes tagjai részt vesznek benne.

* *Döntés a Szigligeti-társaság dráma pályázatán.* Nagyváradról táviratozzák, hogy a Szigligeti társaság 800 koronás pályadíját szótöbbséggel a „*Sarolta*” című modern társadalmi színműnek ítélte oda a zsűri. A „*Fegyver nélkül*” című darab dicséretet nyert. A pályanyertes mű szerzője még ismeretlen.

* **Ölcső könyvtár.** E hasznos és népszerű válatból, melyet Gyulai Pál szerkeszt, ismét három érdekes füzetet kaptunk. Az elsőben (1269—70 sz.) Nusics Braniszláv, a jelesebb szerb elbeszélők egyike közül egyszerű, de naivságokkal is megható történeteket „Egy kaplár emlékei”-ből. A tíz kis elbeszélésben eleven rajzát kapjuk a tábori életnek a szerbo-gár háborúból (1885), s különösen a második (Isten madárkái) és az ötödik (A sebkötöző helyen) elbeszélés igen sikerült. A második füzetben (1271/2 sz.) Hall Caine, az ünnepezt angol író, egyik legdrámajobb novelláját „Az utolsó gyónást” kapjuk. Egy orvos gyónása, aki embert ölt, hogy tulajdon gyermekét megmenthesse. A nagy realizmussal és erőteljes, színes nyelven írt történet jó részt Marokkóban játszódik s az igazgató kalandok, érdekes leírások egész sora tarkítja a tragikus fordulatokban gazdag elbeszélést. A harmadik füzetben (1273/4 sz.) Földes Béla, egyetemi tanár, tizenkét fejezetben ismerteti a „Szocializmus fejlődését napjainkig”, az aránylag szűk keretben is teljes és összefoglaló képet adván a szocializmus egyes elméleteiről és törekvéseiről. Nagyon tanulságosak a füzetnek azok a fejezetei, melyekben Földes tárgyilagos kritikával boncolgatja és cáfolja az újkori szocializmus apostolainak (St. Simon, Fourier, Lassalle, Marx stb.) utópiáit és tévedéseit, melynek során beválthatatlan igéreteket tesznek és keresztülvihetetlen rendszereket állítanak fel. Az Ölcső Könyvtár egy számanak ára 20 fillér s a füzetek minden könyvkereskedésben kaphatók.

A szigorú színügy-örök.

(A színügyi-bizottság ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 4.

A város színügyi bizottsága ma délután ülést tartott, amelynek más tárgya nem volt, minthogy tudomásul kellett venni a színház márciusi műsorát. Ez megtörtént néhány perc alatt, de hát ezért nem igen volt érdemes az aradi színügy-öröknek a városházáig elfáradni. Keresni kellett tehát valamit, amivel az összejevett egy ülés formájáig ki lehet húzni. Hamar meg is találták hozzá az anyagot, ütöttek nagyot a színházon, olyan nagyot azonban, ami csak nagyon szól, de nem nagyon üt.

Hogy komolyan is hozzászóljunk a színügyi bizottság mai ülésén történetekhez, konstatáljuk, hogy a bizottság a kritika gyakorlásában egyik végtől a másikba esik. Előbb felmagasztalja és dicsőhimnuszt zeng a színháznak, utóbb pedig ugyanazt a társulatot, ugyanazt a művészetőséget, ugyanazt a rendezést ledorongolja és kicsinyes kifogásokat keres még a műsorban is.

Az erkölcsi gyámkodásnak ez a neme nem a színügy érdekében való. Különösen nincs hivatva az aradi színház sorsán lendíteni, amely anyagi zavarokkal küzd s bár egyike a legerősebb vidéki társulatoknak, még sem részesül olyan pártfogásban, amelyet megérdemelne. Példa rá a Lohengrin előadása. Az országban mindennél jobban méltányolják ezt a nagy vállalkozást, mint Aradon.

Az ülés napirendjének sablonos pontjait letárgyalván, Avarffy Ferenc kezdte meg a színház művészeti szempont alá eső kérdéseinek boncolását. Felemlítette, hogy a tén a színügyi-bizottság a társulat öt-hat tagját kifogásolta, mint akik nem felelnek meg az aradi színház és a közönség igényeinek. Ezek a tagok haladéktalanul elbocsátandók lettek volna, az igazgató kérelmére azonban belenyugodott a bizottság abba, hogy szerződésük virágvasárnapig ne bontassák fel, hogy a tél folyamán kereset nélkül ne maradjanak. Virágvasárnap közeledik, s már most megnyugtatót kér arra nézve, hogy ezek a tagok ujjakkal felcserélve lesznek, különben

kijelenti a maga részéről, hogy a jövőben drákói szigorral és kimélet nélkül fog eljárni az igazgatóval szemben. Kérdés: intéz az ülésen jelenlévő színházi titkárhoz arról, ha a színügyi-bizottságnak ezt a kívánságát teljesítik-e?

Edvi Illés László: Ennek az a módja, hogy az igazgató mutassa be a következő szezon társulatának névsorát; márciusban vagyunk, itt az ideje, hogy a bizottság tájékozott legyen.

Békés Gyula színházi titkár kijelenti, hogy az igazgatóság kész teljesíteni a színügyi bizottság kívánságát, az új névsort azonban még nem mutathatják be, mert a szervezkedés két hónapja folyik ugyan, de még mindig tart.

Edvi Illés László: Minden városban bemutatja már az igazgató a névsort, csak Zilahy nem. A színügyi-bizottságnak joga van idejében ismerni a társulatot.

Békés Gyula igéri, hogy még virágvasárnap előtt be fogja mutatni a névsort, de már most kijelenti, hogy annak az öt-hat tagnak helyére, akiket a színügyi bizottság kifogásolt, újakat nem szerződöttenek, mert azok eddig is feleslegesek voltak.

Urbán Iván főispán kimondja erre a bizottság határozatát, hogy a titkár választ tudomásul veszik avval a megjegyzéssel, hogy az új névsort április első napjaiban feltétlenül köteles az igazgatóság betérjeszteni.

Ekkor tért át a bizottság a kritizálásra, lévén a színügyi bizottság tagjainak kötelességük az előadásokat figyelemmel kíséreni.

Institóris Kálmán polgármester a maga részéről csak részben kívánja a kritika jogát gyakorolni, mert betegsége akadályozta a színház látogatásában. Három darab előadását látta s ezek közül a *Lohengrin* és a *Sárga csikó* előadásaival teljesen meg volt elégedve. A *Kis fészek* előadására az a megjegyzése van, hogy az a színésznő, aki a darab első előadásán a vezető nő szerepet játszotta, művészetileg nem üti meg az aradi színház névjának mértékét, miután a toalett nem elég abhoz, hogy valaki jó színésznő legyen.

Urbán Iván főispán egy kifogást talál az előadásokban: sok darabot készületlenül hoznak színpadra.

Edvi Illés László az a véleménye, hogy a premierek előadásai általában jók, de a második, harmadik előadást már hanyagul játszó végig, elnagyolják, a színészek semmibe sem veszik a közönség jelenlétét.

Urbán Iván: Példa rá a Loute előadásai.

Edvi Illés László: . . . és többet beszélnek a maguk szavaival, mint a szerzővel.

Békés Gyula kijelenti, hogy ő ezt nem tapasztalta.

Felkiáltások: Tapasztaltuk mi!

Edvi Illés: Hiszen maga az igazgató az, aki sokszor a legkészületlenebbül ugrik ki a színpadra.

Urbán Iván főispán jóakarattal viselkedik a színházzal szemben, de az Edvi Illés kifogásait ő is magáévá teszi.

Institóris Kálmán polgármester az improvizálás ellen szól. A rögtönzések divatja, ha nem is olyan mértékben, mint a Leszkay-társulatnál, a Zilahi társulatánál is fenáll.

Avarffy Ferenc megadja az elismerést annak, ami megérdemli. A zenekar jó, a karmester lelkiismeretes, buzgó ember, a diszletek szépek, az előadások között, úgy az opera, mint az operett, és szalon darabok közül kifogástalan, ésszevágó előadásokat látott, voltak azonban selejtesebbek is, amelyekre az előbbi bíráló elhangzott. Általánosságban nem lehet megtagadni az elismerést. Ő inkább rendezési hibákat talált s a fölvonásközök hosszúságát kifogásolja.

Ezt a hiányosságot **Urbán Iván** palástolta avval, hogy az aradi színház zsinór-padrása olyan szűk, hogy a diszletezést kellő gyorsasággal végezni ezért nem lehetséges. A zenekarra van azonban egy megjegyzése. Teljes elismeréssel szól **Urbán Árpád** karmesterről, aki buzgó, nagy tudású zenész, s igazi művészeti dolgokat produkál. A zenekar vezetésére vonatkozólag hibáztatja azt, hogy a fuvóhangszerek rendszeresen *tulharsogják az ének-szólamokat*. Ha erre is figyelni fog a karmester, nem fog megtörténni az, hogy a trombiták elnyomják az énekszámokat.

Ezekon kívül több apró-csapró kifogásolni valót talált a bizottság, amely ma szokálatlanul kritikus hangulatban volt.

A válság küszöbén.

(Széll Kálmán a királynál.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 4.

A politikai helyzet a legutóbbi napokban rendkívül komolyra vált; azok, akik a katonai javaslatok sorrért aggódnak, immár egyre-másra akasztgatják ki azokat a remény szálakat, melyeket a javaslatok boldogulásához fűztek. A javaslatok ellenesei pedig éppenséggel abban bizakodnak, hogy a javaslatokból most már semmi körülmények között nem lesz semmi.

A helyzetről a politikai élet egyik beavatott vezető embere tudósítónk előtt a következő nyilatkozatot tette.

— A helyzet *nagyon komoly*, mert katonai részről feltétlenül szükségesnek tartjuk, hogy a katonai javaslatokból nálunk is épügy törvény váljék, a mint az Ausztriával történt. Nem is lehet gondolni arra, hogy a kormány visszavonja a javaslatokat.

A sajtóban felmerült az az eszme, hogy a katonai javaslatok elfogadásaért ellenértékül az *önálló vámterületet* kapja az ország, legmagasabb helyen még szóba sem került, de ha lett is volna szó róla, eredmény attól nem volna várható.

Nagyon elmérgesíti a helyzetet, hogy az ellenzék a vitába többször belevonta a *király személyét* is. Ellenségeink ezt felhasználják ellenünk s ártani igyekeznek az országnak.

A *függetlenségi párt* úgy fogja fel a helyzetet, hogy mostan már indemnitás nélkül a *kormány semmi esetre sem oszlathatja fel a Házát*; ha pedig az ellenzék nem adja meg az indemnitást, akkor *Bécs április elsején engedni kénytelen*. Új minisztérium pedig még kevesebbet tudna elérni, mint Széll Kálmán.

Nagy az elkeseredettség a néppárt ellen, mely a kulisszák mögött segíti az obstrukciót, hogy az esetleges sikerekből ő is kikérhesse a maga részét, de nyíltan a javaslatot támogatja, hogy ezáltal Bécs előtt kedvessé tegye magát.

Holnap különben hír szerint *Eötvös Károly* fog beszélni és tőle új lökést várnak a hangulat megnyeréséhez.

*

A mint fővárosi tudósítónk táviratozza, a király ma *Széll Kálmán* miniszterelnököt *egy órát magánkihallgatáson* fogadta, a melynek tárgya kétségen kívül a válságos politikai helyzet volt.

Harmincezer frankos lopás.

(A szép utitársnő.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 4.

Rendkívül érdekes, titokzatos bűnügy szálat bogozza a bécsi és a budapesti rendőrség. A bűnügy szereplője egy urinő, a ki a vasuton egy vele utazó úrtól harminckétezer frankot lopott. Az esetről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

A mai napon Budapestre érkezett *Speichler Frigyes* az osztrák-magyar bank bécsi főtisztviselője. A vonatról egyenesen a főkapitányságra hajtatott, a hol elmondta, hogy március elsejére virradó éjjel Belgrádból Bécsbe utazott. Belgrádban, a hol hivatalos ügyben járt, egy ottani barátja révén megismerkedett özv. *Sándor Alajosnéval*, egy feltűnően szép, szőke asszszonyal, aki azt mondta, hogy egyik bátyja százados Boszniában, a férje pedig gazdag földbirtokos volt az Alföldön.

Mikor *Speichler* visszautazott Bécsbe, ugyanazzal a vonattal indult el *Sándorné* is. Azt mondta, hogy Budapestre utazik. Mikor azonban ki akart szállani, *Speichler* rábeszélésére elhatározta, hogy tovább utazik.

A budapest-brucki vonalon *Speichler* főfőjáról panaszkodott, a mire *Sándorné erősen illos zsebkendő tartott az orra alá*. A zsebkendő illatától *Speichler elkábult*.

Nem is eszmélt föl, csak Bécsben, a mikor a kalauz fölkelte. Mikor magához tért, akkor vette észre, hogy szép utitársnője, özv. *Sándor Alajosné eltűnt*. Önkéntelenül tapogatózni kezdett zsebeiben, s akkor vette észre, hogy *harmincezer franknyi pénzüsszeget és egy kéteser koronás csekket tartalmazó pénztárcája eltűnt*.

A bécsi és budapesti rendőrség együttesen nyomoz a szenzációs bűnügyben.

Speichler ma este *Belgrádba utazott*, hogy barátjától, a kinél özv. *Sándor Alajosnéval* megismerkedett, információt szerezhessen a tolvaj utitársnő felől.

Károlyi Tibor — gondnokság alatt.

(Az aradi törvényszék végzése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 4.

Az aradi törvényszék polgári tanácsa ma délelőtt tartott ülésén gondnokság alá helyezte *Károlyi Tibor* gróf mácsai nagybirtokost, a főrendiház volt elnökét, akinek lelkiállapotát tudvalevőleg többszöri szélhűdés annyira megviselte, hogy cselekvési képessége korlátozva van.

Az ősz főur állapota már annyira jutott, hogy sorránakeme tragikus fordulatáról tudomást sem vehet. A mint hogy nem tudta s nem tudja ma sem, hogy neje *Degenfeld* grófnő elhunyt, ép úgy nincs és nem is lesz tudomása arról sem, hogy őt az aradi törvényszék ma gondnokság alá helyezte.

A birói tárgyalásról s ennek előzményeiről tudósítónk a következőket jelenti:

Néhány héttel ezelőtt a négy *Károlyi* testvér, gróf *Károlyi Gyula*, *Imre*, *István* és gróf *Almássy Dénesné* nevében *Nachtnébel* Ödön ügyvéd, a *Károlyi* család jogtanácsosa nyújtott be kérvényt az aradi törvényszékhez, *Károlyi Tibor* gróf gondnokság alá helyezése iránt.

A kérvényhez csatolták *Ketty Károly* dr., a budapesti egyetem tudós tanárának és *Parecz Gyula* dr. az aradi megyei közkórházi igazgatófőorvosának véleményeit, melyek egy behangzólag igazolják a *Károlyi* grófnál bekövetkezett szélhűdés okozta szellemi depressziót.

Kovács Marcell dr. kir. törvényszéki biró az ügyben tárgyalást tűzött ki. Magánjogi törvényeink szerint ilyen tárgyalásra mindazokat, kik nem elmebetegek, személyes megjelenésre idézik meg. Minthogy azonban az orvosi vélemény szerint *Károlyi* gróf nem elmebeteg, hanem csupán a szélhűdés által önálló cselekvési és elhatározási képességében bénult meg, őt is személyes megjelenésre idézte meg *Kovács Marcell* biró. Az idézést *Károlyi* gróf háziorvosa vette át és azt jelentette a bíróságnak, hogy a beteg főur személyesen nem jelenhet meg.

A bíróság erre a tárgyalás folyamán *ideiglenes gondnokot* rendelt ki az ősz főur részére, kinek közbenjöttével aztán megtartották a tárgyalást.

A bíróság ma hozta meg végzését zárt ülésben. A tanácsban *Radány Dezső* dr. törvényszéki biró elnökölt, *Kovács Marcell* dr. biró volt az ügy előadója és *Görömbey István* a szavazóbíró.

A bíróság elrendelte *Károlyi Tibor* gróf gondnokság alá helyezését, s a végzést avval indokolja meg, a mivel a kérvényezők indokolták a kérelmet, hogy t. i. *Károlyi* gróf többszöri szélhűdés következtében oly testi és szellemi elgyengülésben szenved, hogy nemcsak vagyoni viszonyainak rendezésére, hanem megbízottjai ténykedéseinek megítélésére is képtelen.

Ezt a végzést a bíróság megküldi Arad megye árvaszékének is, mely hivatalból fog most már gondnokot kirendelni. Legvalószínűbb, hogy a beteg főur legidősebb fia, *Károlyi Gyula* gróf lesz a gondnok.

A színügyi-bizottság ülése.

(A másor. — Elismerés a „Lohengrin“-ért. — A Szerdahelyi-szobor leleplezése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 4.

A város színügyi bizottsága *Urbán Iván* főispán elnöklése alatt ülést tartott, melyen, mint az lapunk más helyén olvasható, részleges kritikát mondtak az aradi szintársulatról, ezenkívül tárgyaltak a színház márciusi havi műsoráról, melyet a színigazgató előre bemutatott.

Mandl Vilmos dr. tett kifogást a bemutatott műsor ellen. Kifogásolta azt, hogy a műsoron szerepel a *Troubadour* című opera, amely — szerinte — már teljesen lejátszott dalmű, érdeklődést nem kelt. Vendég nélkül az aradi színpadon elő nem adható, s ha már vendéget hoznak, olyan darabra hozzák ezt, amely kevésbé lejátszott és érdekeltőbb. Felhossa például az *Alarcosbált*, amelyet Aradon még nem is adtak.

Békés Gyula: De amelynek betanulásához egy fél esztendő kell.

Institóris Kálmán polgármester szintén szeretné, ha újabb operákat is betanulnának, de belátja, hogy ez igen sok időt vesz igénybe, különösen, mikor az operaszemélyzet más énekes darabokban is foglalkozva van.

A bizottság végül tudomásul vette a műsort, melyet lapunk színház-rovatában ismertetünk.

Institóris Kálmán polgármester megakasztja a napirend letárgyalását egy kötelesség teljesítésével, melyet a *Lohengrin* előadása alkalmából kell lerónia. Magyarországon — Pozsonyt kivéve, ahol a „Lohengrin“-t német nyelven bécsi színészek előadták — nincs város, melynek szintársulata evvel a hatalmas dalművel megbirkózni tudna. A Zilahy társulata megmutatta, hogy ambícióval, egyesült erővel, buzgalommal és a helyi művészársulatok, dalegyesületek segítségével, lehet értékes,

nagyszerű dolgot produkálni. A *Lohengrin* előadása korszakalkotó a vidéki színészet történetében s el nem mulaszthatja az alkalmat, hogy előismerését ne fejezze ki az igazgató iránt.

Urbán Iván főispán hozzájárul örömmel ahhoz, hogy a színügyi-bizottság elismerését fejezze ki az igazgató iránt, javasolja azonban azt is, hogy ugyanezt tegye a bizottság *Orbán Arpád* karmester, az aradi dalegylet és a szereplő személyekkel szemben is, akik az előadás sikerét megteremtették.

A bizottság egyhangulag hozzájárult a két indítványhoz.

Végül *Edvi-Ilés László* interpellált arról, hogy az előcsarnokban felállított szerdahelyi-szobor meddig fog lepel alatt állni. *Urbán Iván* főispán és *Békés Gyula* színházi titkár azon válaszára, hogy a szobrot tavasszal, mikor *Prielle Kornélia* lejöhét, fogják leleplezni, — az ülés véget ért.

Az ülésen *Urbán Iván* elnöklése alatt jelen voltak: *Institóris Kálmán* polgármester, *Andrényi Károly*, *Barabás Béla* dr., *Avarfy Ferenc*, *Edvi-Ilés László*, *Mandl Vilmos* dr., *Reicher Károly*, *Varjassy Lajos*, bizottsági tagok, *Marosi Miklós* aljegyző és *Békés Gyula* színházi titkár.

HIREK.

Süketnéma jegyospár.

— Érdekes hirdetés az aradi anyakönyvi hivatalban. —

Arad, március 4.

Egy ifju ember és egy leány kopogtatott be ma *Szondy Béla* aradi anyakönyvvezetőhöz, két ifju lélek, akik sohase fogják egymásnak elmondhatni a holtomiglant. Nem mintha szívekben hiányzanék az érzelem ahhoz, azért se, mintha a szülők gördítenének akadályt az egybekelésük ellen, vagy egyéb állana az útjában a boldogságuknak, hanem egyszerűen azért, mert mindakettejük — siketnéma.

A férfi *Hegyesi Ferenc* debreceni könyvkötő mester, a leány pedig *Göz Juliska*, aradi szülők leánya. Azon szándékukat nyilvánították, hogy Aradon házasságot akarnak kötni s e célból kihirdetésüket kérték. Az anyakönyvvezető *Éliás Jakabot*, az aradi siketnéma iskola igazgatóját hívatta „megértelmezés“ céljából, de nem volt rá szükség, mert mindakettejük irni-olvasni tudnak s az anyakönyvvezető irásban tárgyalhatott velük.

Mindakettő fiatal. A leány a váci siketnéma-iskola hat osztályát végezte: meg is mutatta a kitűnő bizonyítványát.

Miután mindakettejük kellőképp ki tudják fejezni akarukat, se a kihirdetésnek, se a házasságkötésnek nincsen akadálya. Mindakettő meg fog történni s valószínűleg a két szív boldogsága se lesz kisebb azért, hogy a természet mostoha volta miatt nem mondhatják el egymásnak, amit éreznek, hanem azt egymás szeméből kell kiolvasni...

— A honvédkerületi parancsnok nyugdíjban. Megírtuk már, hogy *Valentics Dániel* altábornagy, a szegedi II. honvédkerület parancsnoka május elsejével nyugalmomba vonul. *Valentics* most 8 heti szabadságot kapott, legközelebb elutazik Szegedről és vissza sem megy oda, hanem bevárja május elsejét. Távozása előtt a helyőrség, ugyszintén a kerület tisztikara bucsulakomát rendez tiszteletére.

— A függetlenségi párt és a szociálisták. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A függetlenségi pártot meglehetősen kellemetlen helyzetbe hozta a szociáldemokraták mozgalma. A párt attól tart, hogy a szociálisták a vasárnapi népgyűlést meg fogják zavarni, esetleg meg is hiúsítják. Ezért a népgyűlés rendezősége tárgya-

lásokba bocsátkozott a szociáldemokrata párt vezetőségével és följánlotta a gyűlés egy elnöki székét és egy szónoki helyét Weltner Jakab és társainak. A budapesti rendőrség, bár nem hiszi, hogy beavatkozásra lesz szükség, el van szánva, hogy bármint rendzavarásra közbelép; amint a főkapitány ma kiadott nyilatkozata mondja, a legerélyesebb intézkedésekhez fognak nyulni s ha szükséges, fölosztatja a gyűlést és a tüntető menetet. Mindazonáltal azt hiszik, hogy a tüntetések nem fognak elmaradni.

— **Állami gyermekmenhely Aradon.** Be-fejezett tény, hogy a kormány Aradon az eddig működő lelenház átalakításával állami gyermek-menedékhelyet létesít. A mint fővárosi tudósítónk táviratozza, ma felhivatalos jelentést adtak ki, a mely szerint Aradon még ez évben fölláttják az állami gyermek-menedékhelyet.

— **Három kitüntetés.** Néhány nap óta mindenfelé beszélnek, hogy városunk több érdemes polgára: egy városi, egy megyei főtisztviselő s egy előkelő kereskedő, királyi tanácsosi cím formájában legfelsőbb kitüntetésben részesül. A hír annál inkább valószínűnek látszott, mert mind a hárman teljesen rászolgáltak a közélet terén kifejtett ténykedésükkel a magas helyről jövő elismerésre. Hogy a hír valóságáról meggyőződünk, a legilletékesebb helyre fordultunk: felkerestük Urbán Iván főispánt s információt kértünk a dolgról. A főispán kijelentette, hogy a kitüntetésekről mit sem tud. Ilyenformán a hír — bármily örömmel fogadtuk volna is, ha igaz — nem bizonyult valóságon alapulónak.

— **Az irodalmi szakosztály első fölolvasó ülése.** Az aradi Kölcsey-egyesület szakosztálya hétfőn, e hó 9 én tartja első fölolvasó ülést, a következő sorrenddel:

1. Elnöki megnyitó (Az újabb irodalmi irányok.) Tartja Somogyi Gyula dr. alelnök.
2. Verseik. Irta és fölolvassa Csécsi Imre r. tag.
3. Elbeszélés. Irta és fölolvassa: Losonczy Zoltán r. tag.
4. Egy régi aradi poeta működéséről. (Részlet egy irodalmi tanulmányból). Irta és fölolvassa: Kara Győző r. tag.

A fölolvasó ülést délután öt órakor, a város háza dísztermében tartják meg. A Kölcsey-egyesület tagjai az előadást ingyen látogathatják; nem tagok 40 fillér belépő díjat fizetnek.

— **A galántai választás.** A Hortoványi József elhunytával megüresedett galántai kerületben ma tartották meg a választást. Este fél kilenckor, a mint lapunknak táviratozzák, Eszterházy Mihály grófnak, a szabadelvűpárt jelöltjének 1315, Kormos néppártinak 758, Havas párton kívülnek 27 szavazata volt. Tíz órára kitűzték a zárórát. Eszterházy győzelme körülbelül bizonyos.

— **Uj román püspök?** Fővárosi tudósítónk táviratban ad hirt a *Kel. Ért.* nyomatos jelentéséről, a mely szerint Puskariv Ilarion dr. nagyszabeni görög keleti román helynököt püspöki rangra emelik, s ily rangban a nagyszabeni érsekségnél hagyják. A hír a legnagyobb mértékben magán viseli a valószínűtlenség bélyegét, miután a magyarországi görög keleti román egyház szervezeti szabályzata címzetes püspököt nem ismer, tényleges püspök pedig csak kettő van: az aradi és a karánsebesi.

— **A jövő évi választók.** A város központi választmánya ma délelőtt ülést tartott, amelyen a jövő évi választók névjegyzékének összeállításáról tanácskoztak. A választmány Institóris Kálmán elnöklete alatt Reicher Ferenc és Deutsch Bernát bizottsági tagokat bizta meg a tavalyi névjegyzék kiigazításával. Együttal megbízták a polgármestert avval, hogy a belügy-

miniszter rendelete értelmében minden hatóságtól és magánintézetektől kérje be szavazattal bíró alkalmazottaik névjegyzékét. — Az ülésen jelen voltak: Institóris Kálmán elnök, Varjassy Lajos, Simay István, Remetey F. Károly, Szalay Antal, dr. Steinhardt Mór és Vannay Gyula jegyző.

— **Az államosított állatorvos díjai.** Aradmegyében az állatorvosi intézmény államosítása előtt a világosi járás főszolgabiraja utasította Szőke Dénes állatorvost, hogy a járási községekben végezze az állatorvosi teendőket. Szőke Dénes az államosítás után is díjakat számított fel. Angye Vaszilika simándi bérlő kifogásolta a felszámítást, mert ő Szőkével még az államosítás előtt egyezséget kötött, mely szerint 6 koronát köteles fizetni minden egyes kiszállásért. Angye a közigazgatási bizottsághoz be is terjesztette kifogásait. Az alispán a kérvényt fölterjesztette a közigazgatási bírósághoz és a földmivelésügyi miniszterhez. A miniszter az ügy elbírálásánál abban a nézetben volt, hogy az nem tartozik a közigazgatási bíróság hatáskörébe s az ügyre vonatkozó iratokat ezzel a megjegyzéssel is küldte át a közigazgatási bírósághoz. A közigazgatási bíróság Szentkirályi Lajos előadása alapján hatáskörét megállapította, erről a földmivelésügyi minisztert értesíti s addig ítéletét felfüggeszti.

— **Hallósy elmozdítása.** A város fegyelmi választmánya Urbán Iván főispán elnöklése alatt ma délután ülést tartott, melynek egyetlen tárgya Hallósy László fegyelmi ügyének tárgyalása volt. A fegyelmi választmány Hallósy segédtisztet az aradi törvényszék ítélete alapján állásától elmozdította. Az ülésen a főispán elnöklése alatt jelen voltak: Institóris Kálmán polgármester, Kádas Kálmán főjegyző, Farkas Győző pénzügyigazgató, Keller Izsó, Péterffy Antal, Robitsek Agost dr. és Steinhardt Mór dr.

— **Lujza hercegnő és egy fogorvos.** Lujza hercegnőt erősen kompromittáló titok pattant ki és nyert beigazolást. E szerint Lujza toszkánai hercegnő, a volt szász trónörökösne már Giron előtt is benső szerelmi viszonyt folytatott egy párisi fogorvossal, O'Briennel. Ezt az O'Brien orvost a mint Párisból táviratozzák, most kitűzték Drezdából, a hol legutóbb tartózkodott, mert Lujzával váltott levelei a szász király kezébe kerültek. A levelekből kitűnik, hogy O'Brien és Lujza között 1898-ban szerelmi viszony állott fenn. Már akkor is közös szökés tervét állapították meg a fogorvossal. A hercegnő akkor is áldott állapotban volt. O'Brien nős, több gyermek atyja.

— **Egy kaszinó a párbaj ellen.** Kolozsvárról táviratozzák: A kolozsvári Nemzeti Kaszinó, amelynek tagjai között Kolozsvár színe-java van, tegnap tartott választmányi ülésén határozatot hozott a párbajozás ellen. A választmány ugyanis Kessutány Ignác egyetemi tanár előterjesztésére harmadfél óráig tartó magvas vita után a következő határozati javaslatot fogadta el.

A Nemzeti Kaszinó kimondja, 1. hogy a párviadalt mint az elégtétel adásának és vételének módját nem helyesli; 2. hogy az egyéni becsület között egy részről, a párviadala való kihívás és annak elfogadása vagy el nem fogadása között másrésztől összefüggést és kapcsolatot nem lát s ez okból egyikből a másikra és viszont következtetést vonni nem tartja helyesnek; 3. hogy a Nemzeti Kaszinó mindenkinek becsületét szentnek tartja, ezenfelül saját tagjait még különösen is védeni iparkodik oly módon, hogy a becsületében magát netalán sértve érző tag kívánságára az esetet saját tagjából alakítandó jury által megvizsgálattja s abban igazságot szolgáltat. E jury ítélete által, amely esetleg a sértő

félnek a kaszinó tagjai közül való kizárását is maga után vonhatja, tagjai becsületét keletlen és elegendőképp megvédhetőnek tartja annyival is inkább, mert bizalmi férfiai igazságos ítéletének a Nemzeti Kaszinó a maga egész erkölcsi súlyával ad nyomatékot.

A vitában résztvett a kaszinó elnöke, Fekete Gábor ítélőtáblai elnök, továbbá Gál Jenő ítélőtáblai tanácselnök, Farkas Lajos és Haller Károly egyetemi tanárok, Menyhárt Gáspár dr. ügyvéd és a választmánynak más előkelő tagjai. Az elfogadott határozati javaslatot a közgyűlés elé fogják terjeszteni és az indítvány szövegének végleges megállapítására szövegező bizottságot küldtek ki.

— **A bolgár foglyok szabadulása.** Konstantinápolyból táviratozzák: Az osztrák-magyar-orosz reform program alapján, a melyet Törökország elfogadott, a Szultántól ma távirati utasítás érkezett Salonikába, a melyben a szultán elrendelte az összes bolgár politikai foglyok szabadon bocsátását.

— **A letartóztatott uhlánus-hadnagy.** Temesvárról táviratozzák: Inándy Dezső dzsidás-hadnagyot ma reggel hozták Temesvárra es átadták a hadbírósnak. Egyelőre itt tartják, míg a bécsi hadtestparancsnokságtól utasítás nem érkezik. A szélhámos hadnagy letartóztatásáról még a következő részleteket jelentik: Inándy hadnagyot Kleiner Gyula orsoval csendőrfőhadnagy tartóztatta le az orsovai Takács-szállóban, a hol Inándy Koller temesvári hivatalnoknak mondotta magát. Leleplezése után arra kérte a csendőrfőhadnagyot, engedjen neki annyi időt, hogy föbeldhesse magát. Hogy csakugyan ez volt a szándéka, arra vall a nála talált revolver és egy levél, melyben elmondja utolsó kívánságait és bűneit is felsorolja. A csendőrfőhadnagy természetesen nem teljesítette kívánságát, hanem átadta az orsovai honvédségi állomásparancsnokságnak, a mely kellő fedezet alatt átküldte Temesvárra.

— **Még egy Kecskeméthy-távirat.** New-Yorkban, úgy látszik, mindig vannak, akiknek kedvük telik abban, ha a budapesti rendőrségnél Kecskeméthy elfogatásának híu reményét költögetik. A mint fővárosi tudósítónk táviratozza, a budapesti rendőrséghez New-Yorkból ismét távirat érkezett, amely azt mondja, hogy Kecskeméthyt elfogták. A budapesti rendőrség azonban, okulva a legutóbbi felültetésen, a legnagyobb fentartással fogadja e hirt és hivatalosan nem is szándékszik nyilvánosságra hozni.

— **Március 15** A borossebesi iparos ifjusági egyesület csütörtökön tartja választmányi gyűlését, melyen a március 15 ik ünnepély programját állapítják meg. A nagy nap méltó megülésére az egyesület erősen készülődik.

— **A kóhalmi nagymarhák.** Az erdélyi részeken van egy bakszász község, a neve elég magyaros: Kóhalom. Ennek érdemes előjárósága az alábbi ékes magyarsággal megírt hirdelményben adja hírül, hogy Kóhalom községben ezentul minden pénteken hetivásár lesz:

A nagyméltóságú m. kir. miniszterium által Kóhalom mezővárosnak minden pénteken egy heti marhavásár megtartását megengedett, és ezen heti marhavásárt folyó évi március hó 6. megkezdődik.

Mit ezennel azon megjegyzéssel közhirre tetetik, hogy azon heti marhavásárra hajlandó nagymarhák, t. i. szarvasmarhák, lovak, borjúk és csitkok után álló illetéket beszédni nem fognak.

Kóhalom, február 17.

A községi előjáróság.

— **Sima fegyvertársa meghalt.** Szentestől táviratozzák, hogy ott ma halt meg Pandovits Döme gör. kel. lelkész, aki tudvalevőleg politikai elvtársa volt Sima Ferencnek. Ebben a barátságában annyira ment, hogy az egyházi

pénzből pártcélokra sikkasztott is. Később tébolydába került a honnét gyógyultán bocsátották el s ma testben lélekben megtörve meghalt.

— **Távozó mérnök.** K. *Melzer* Elemér okleveles mérnököt, kinek Aradon virágzó magénmérnöki irodája volt, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a központba *Czekelius* Aurél min. tanácsos mellé osztotta be szolgálatára a dunai ügyek építési osztályába.

— **Realisták az új-aradi sörgyárban.** Az aradi állami főreáliskola hetedik osztályának növendékei *Telbisz* György tanár vezetése alatt megtekintették az új-aradi uradalmi sörfőzöt. A diákok sok tanulságos és érdekes dolgot láttak itt, s teljes értékűvé tette a kirándulást a szakszerű magyarázat, melyet a sörfőzőben nyertek. Végül a vezetőség szívélyesen megvendégelte a tanulókat.

— **Halálozások.** Csáki *Geist* Gyula nagybírtokos, Békésmegye törvényhatósági bizottságának tagja, a gazdasági egyesület elnöke, folyó hó 2-án, 48 éves korában, Budapesten meghalt. Az elhunyt nagy szerepet játszott Békésmegye gazdasági életében és ezen a téren szerzett érdemeiért kapta néhány évvel ezelőtt a magyar nemességet. Özvegye, szül. Jális Lujzán kívül két gyermeke és öccse, *Geist* Gáspár, az ismert sportsman gyászolja.

Öz. *Schreiber* Józsefné szül. Kohn Gunda uraszonny 77-ik évében M. Pécskán elhunyt.

— **Jégzajlás a Maroson.** Marosvásárhelyről írják, hogy a Maros folyó vasárnap nagy recessió közt zajlásnak indult. A zajlás rövid ideig tartott, de oly rohamos erővel ment végbe, hogy a Maros két partjára kicsapott a víz s elöntötte a réteket, melynek felületét hatalmas jégtáblákkal borította be.

— **Elgázolt család.** *Békéscsabáról* táviratozzák, hogy ma *Nagy-Szénás* határában *Deák* András gazda a feleségével és két leányával kocsin át akart kelni az orosházi vasutvonalon, de a robogó vonat elkapta a kocsit és szétzúzta. A kocsiiban ülők *mindnyájan halálukat lelték.*

— **Egy német nagyhercegi udvar botránya.** Megemlékeztünk *Anasztazia* özvegy mecklenburg-schwerini nagyhercegné botrányáról, mely mindenféle óriási feltűnést keletkezett. Arról volt szó ugyanis, hogy a koros özvegynek viszonya volt az udvari fodrászzal, mely viszony nem maradt következmények nélkül. Ezzel a dologgal van összefüggésben az a hír is, hogy a mecklenburg-schwerini nagyherceg ma, szerdán, anyja, az özvegy nagy hercegné látogatására Cannesbe utazott. A botránnyról szóló közleményeket eddig semmiféle oldalról meg nem cáfolták.

— **Nyomozás névtelen levélírók után.** Az aradi rendőrséghez legutóbb följelentés érkezett névtelen levélírók ellen, akik ezzel az ocsmány passzióval aradi családok békéjét akarták megzavarni. A rendőrség a levélsekre nyelőkörnyékének szorgos megfigyelése révén már nyomán van a levelezgető névteleneknek és nem lehetetlen, hogy sikerül egyet kettőt leleplezni.

— **Halálozás.** *Pfefferkorn* Adolfné, szül. *Füchsl* Karolin, az aradi zsidó hitközség leányiskolájának huszonöt éven át volt érdemes, jeles tanítónője, ma, hosszú szenvedés után 73 éves korában elhunyt. Az elhunyt tizenöt év előtt vonult nyugugalomba, a kik tanítványai voltak, mind szeretettel emlékeznek vissza az ő működésére. Az elhunytban *Pfefferkorn* Adolf, a zsidó elemi iskola nyug. igazgató-tanítója neje, *Pfefferkorn* cs. és kir. 33. gyalogezredbeli főhadnagy édesanyját, *Zádor* Bertalan, az Első Magyar Altalános bizt. társaság aradi titkára, *Rubinstein* Mór aradi szállító és *Zucker* Lajos, a Fonciére budapesti főkönyvelője, anyósukat gyászolják. Temetése pénteken délután két óraker történik meg a Szabadság tér 13. számú házból.

— **Elhunyt herceg.** Prágából táviratozzák, hogy *Thurn-Taxis* herceg 25-éves korában ma meghalt.

— **Szerencsés nyerőszám.** Az osztálysorsjáték mai húzásán a 98.524 számú sorsjegyet tízezer korona főnyereménnyel húzták ki. A

szerencsés sorsjegyet négy-negyed részben az *Aradi Ipar- és népbank* pénzváltó üzlete adta el s a nyeremény egy része Aradiakra, egy része pedig Aradmegyei emberekre esik.

— **Öngyilkos sikkasztó.** Miskolcra jelentik: A rendőrség a newyorki konzulátustól sürgőnyt kapott, a melyben tudatják, hogy *Goldberger* Lajos, aki özvegy *Seper* Istvánétól 10.000 koronát sikkasztott és Amerikába szökött, elfogatása alkalmából agyonlőtte magát. Öz. *Seper* Istváné a múlt hóban megbizta régi és hűnek gondolt szolgáját, *Goldberger* Lajost, hogy a takarékpénztárba 8000 koronát elhelyezzen, *Goldberger* azonban a benne levő 2000 koronát is kivette, és helyette 100 koronát helyezett el, mely összeget aztán a takarékkönyvben meghamisított és megszökött. A sikkasztásra csak három nap mulva jött rá *Seperné*, ki rögtön jelentést tett a rendőrségnek, mely azonnal a legszelesebbre menő nyomozást indította meg. A múlt héten sikerült is a rendőrségnek egy elfogott levél alapján kitudni, hogy *Goldberger* „*Molnár*” néven a Main nevű hajón vitorlázik az Ujvilág felé. Azonnal kábelsürgőnyt menesztett a newyorki rendőrséghez, hogy a hajó kikötése előtt fogják el. — *Goldberger*nek sikerült azonban a hajó irodáig eljutni, ahol az ott levő titkos rendőrök tartóztatták le. Eleinte visszatartotta a vádat, de miután látta, hogy nem használ, egy nála levő revolverrel, melyet szintén *Seperné*től lopott, *mellbe lölte magát.*

— **Vakmerő tolvajlás.** *Berzovai* tudósítónk egy elvetemült 14 éves fiu tolvajlásáról ad hírt. Néhány hét előtt *Stepán* János *Berzovai* jómódú földműves *Pajusán* Simon pajsáni születésű fiut fogadta fel szolgájanak. Az első napokban eléggé jó viselte magát a fiu, de az utóbbi időben már gyanus magaviseletet tanúsított. Mielőtt a házigazda neki felmondott volna, folyó hó 2-án este egy 400 korona készpénz és egy csomó értékpapírokat tartalmazó táskával megszökött. A házbellek rögtön észrevettek a tolvajlást s jelentést tettek a csendőrségnek, mely a nyomozást megindította.

— **Leégett bányár.** *Liptószentmiklós*ról táviratozzák: A *Liptó-Szent-Miklós* szomszédságában lévő *Verbic* községben, a mint lapunknak táviratozzák, tegnapelőtt este *Pálka* János bányárában tűz ütött ki, a mely az összes épületeket a felhalmozott borkészlettel együtt elhamvasztotta. A kár meghaladja a 40.000 koronát, de biztosítás révén nagyrészt megtérül. A tűz, a mely a városi színházban folyó előadást is megzavarta, valószínűleg *gyújtogatás* műve volt.

— **Egy örült rémfette.** *Steiner* György törökszákosi parasztagada — mint levelezőnk jelenti — hirtelen megőrült és *megfojtotta mindkét fiát*, kik közül az egyik hat, a másik négy éves volt. Azután kiment az utcára és elmondta tettét az arra menőknek. A szerencsétlent beszállítják a tébolydába, a gyermekek holttestét pedig felboncolják.

— **Figyelmeztetés.** Többször fordultak már hozzánk egyesek, hogy megbízható-e ez vagy ama pénzközlés közvetítő intézet vagy nem? E kérdés ezentúl teljesen fölösleges lesz, mert ime ajánlunk mi t. olvasóinknak és pedig igen melegen, egy oly kitűnő intézetet, mely föltétlenül megbízható s azonfelül nem is közvetítő, hanem a kölcsönöket ön maga eszközöl intézet, aki, hogy a közvetítési díjat megtakaríthatja az, aki hozzá kölcsönért folyamodik. Es ez az intézet a „*Kisbírtokosok Országos Földhitelintézete*” Budapesten.

— **Cipők és divatcikkek.** Két esztendeje már annak, hogy a Porter-cég fáradhatatlan buzgalmat fejt ki a cipő- és divatárucikkek terén. Ezen idő alatt nagygyá, jelentékeny-kké vált az áruház, s immár teljesen bizonyos lett minpenki előtt, hogy az áruház feladatának magaslatán áll. A közönség igényei igazi kielégítésre találnak ezen áruházban Nagy választék és olcsóság, ebben a két szóban csúcsosodik ki a cég programja. Jó program; az áruház fényes eredményei bizonyítják. Most ismét

eljött a tavasz, s szívesen hívjuk fel a közönség figyelmét a Porter-cég szoliditására és az általa nyújtott rendkívüli kedvezményekre.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisz, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalat érdeklő megbízásokat.

— **x— Mindenki tudja,** hogy a *Mauthner-féle* impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a *Mauthner-féle* magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és arai igen olcsók.

— **x— Minden nőnek** tudni kell, hogy a párisi és bécsi kiállításon arany éremmel kitüntetett *Balassa-féle* valódi angol Ugorkatej azonnal eltüntet szeplőt, májfoltot és mindennemű tisztatlanságot az arcra és annak gyönyörű üdesegeit, fiatalságot kölcsönöz, kár tehát várni, mindenki vegye meg még ma. Ara 2 korona, hozzá való ugorka szappan 1 kor., 3 drb. 2 kor., 40 fill. Poudre 1. 20 és 2 kor.. Kapható *Balassa* Kornél gyógyszerárban Temesvár, Aradon *Vojtek* és *Weisz* uraknál, Földes *Kelomen* gyógyszerárban, Tábor *Gyula* gyógyszerárban Pécska-ut 18, a honnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tessék *Balassa-féle* ugorkatejet kérni.

Nemzetiségi sajtópör a Kurián.

(A meggyanúsított statisztikai hivatal.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 4.

Lassel Jenő dr. brassói ág. ev. főgymnáziumi tanár tavaly a brassói „*Kronstädter Zeitung*” ban írt cikkben kétségbevitte az országos központi statisztikai hivatal által a népszámlálás alkalmából közzétett adatok megbízhatóságát, kijelentvén abban, hogy a magyarság szaporodását föltüntető számokat *mesterségesen érték el.* E tendenciózusan s nagy gerral hirdetett vádak megcáfolására a kereskedelmi miniszter felhatalmazta a marosvásárhelyi ügyéséget, hogy *Lassel* dr. ellen nyilvános rágalmasz miatt vádat emeljen.

A bíróság helyt adván az ügyészség indítványának, *Lassel* drt vád alá helyezte s tavaly december 5-én a vádlott tanárt a marosvásárhelyi esküdtszék elé állította. A tárgyaláson a vádlott, akit *Lutz* Károly országgy. képviselő, a híres szász agitátor védett, már szelidebb hangot használt, már magyarul beszélt, magát bűnösnek nem érezte s kijelentette, hogy a statisztikai hivatalt sem rágalmaszni, de még sérteni sem akarta. Elmondta, hogy mikor a cikket megírta nem volt, de most sincs abban a véleményben, hogy a statisztikai hivatal hamisan járt el. Az egész kötet, amelyet a statisztikai hivatal kiadott, tudományos mű s ő is csak *tudományos szempontból* bírálta azt meg. Meggyőződése, hogy a statisztika mindenkor és mindenütt csak ingadozó alapon állhat. Maga is természetesnek találja, hogy az eredmény nem mindenben felelhet meg a tiszta igazságnak, mivel sokan vallották anyanyelvüknek a magyart, holott ez a nyelv, a melyet az illető magának vall és leggyakrabban és legszívesebben használ, más. Ebből vezethető vissza a magyarság javára mutakozó 17 százaléknyi emelkedés. A vádlott, miután a sértő szándékot egyáltalán tagadta — a bizonyítást nem kívánta.

A tárgyalás folyamán kihallgatták *Vargha* Gyula a statisztikai hivatal igazgatóját is, ki elmondta, hogy a statisztikai hivatal az adatok gyűjtésénél milyen lelkiismeretes ügyelt azok pontosására. A marosvásárhelyi esküdtszék *Lassel* Jenő drt bűnösnek mondta ki abban, hogy az, a „*Kronstädter Zeitung*” ban írt „*Die Bevölkerung Ungerns nach der letzten Zählung*” cikkel a m. kir. közp. statisztikai hivatalról oly tényt állított, amely valóságára esetén nevezett hivatal ellen a büntető eljárás megindításának okát képezné, — tehát rágalmaszott. A bíróság ennél fogva *Lassel* drt sajtó utján elkövetett nyilvános rágalmaszás vétsége miatt két hónapi

fogházra és megfelelő fogságra átváltoztatható 300 korona pénzbírságra ítélte. A védő semmisségi panaszt adott be, míg az ügyész az ítéletben megnyugodott.

A kir. kuria I. büntető tanácsa a mint fővárosi tudósítónk táviratozza, tegnap és ma tárgyalta a semmisségi panaszokat.

Az ügyet Tarnay János referálta, míg a vádhatóságot Tassy Pál koronaügyész helyettes képviselte. A kuria, az elsőbírói ítélet megsemmisítésével dr. Lassó Jenőt csupán 200 korona 10 és 100 korona mellékbüntetésre ítélte s a fogház büntetés elengedte, alkalmazván az enyhítő szakaszt.

MULATSÁGOK

(=) A turisták tréfás estélye. Az arad-hegyvidéki turista egyesület előre hirdetett estélyét e hó 14 én tartja meg. A program, melyet ma állítottak össze, sok mulatságot és élvezetet ígér. Az estélyen, mely a Vass szálló éttermében lesz, a tagok, azok családjai és a tagok vendégei vesznek részt. Külön meghívót nem bocsátanak ki. Belépő-díj nincs. A táncot megelőző program a következő:

1. A bolygó hollandi; monológ.
2. A kék fátyol; tréfás zeneszám.
3. Utazás az északi sarkra; felolvasás.
4. Bűvészeti mutatványok.
5. Macska duett.
6. Kuplák.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Friss Ujságok harca.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 4.

Ritka szívóssággal és energiával folytatták az adáz küzdelmet az Aradi Friss Ujság kiadó-tulajdonosa és az Aradi Ujság szerkesztő kiadója egymás ellen.

Steinfeld Lajos, az Aradi Friss Ujság kiadója Székely Viktor budapesti lakos, az Aradi Ujság kiadója voltak a pörösködők. Temérdek papírost fogyasztott a két fél feljelentésekre, felfolyamodásokra és ezeken a papírosokon cseppet sem hízogó szavakkal traktálták egymást.

Az ügy eléggé ismeretes: az Aradi Friss Ujság egy napon kétféle kiadásban jelent meg, az egyiket Steinfeld, a másikat Székely Viktor adta ki s mindenik azt bizonyította, hogy ő a tulajdonképpeni Friss Ujság. Végre is Székely Viktor az Aradi Ujság nevet adta az ő lapjának, de egyúttal feljelentést tett Steinfeld ellen az aradi ügyészségnél sikkasztás, csalás és hűtlen kezelés miatt.

Most következik aztán az a küzdelem, melyben nem fáradt el egyik sem s mely végre is úgy végződött, hogy a büntető perrendtartás kifogyott azokból a fórumokból, a melyekhez felebbezni lehet.

Utt kezdődik a dolog, hogy az aradi ügyészség megtagadta a vád képviselőt, azzal az indokolással, hogy a feljelentésben nincs alap a Steinfeld elleni eljárás megkezdésére.

Az aradi ügyészségnek ezt a határozatát Székely Viktor megfélebbezte a nagyváradi főügyészséghez. Ez helybenhagyta az aradi ügyészség végzését és szintén megtagadta a vád képviselőt.

Most már nem maradt egyéb hátra, mint vagy abbahagyni a további kísérleteket, vagy mint főmagánvádló, az ügyészség nélkül vádat emelni.

Székely Viktor az utóbbit választotta és a vizsgálóbírótól kérte a vád elrendelését. Ezt a vizsgálóbíró azonban megtagadta, ugyanazon indokok alapján, mint a két ügyész fórum. A vizsgálóbíró határozata ellen Székely Viktor felfolyamodott vádtanácsához. Itt sem járt na-

gyobb sikerrel, a vádtanács helybenhagyta a vizsgálóbíró végzését. A vádtanács határozata ellen csak egy helyre lehet még felfolyamodni: a táblához. Székely Viktor ezt az utolsó lépést is megtette.

A nagyváradi táblától ma érkezett le Aradra a határozat, mely röviden tudtul adja, hogy a vádtanács és a vizsgálóbíró határozatait indokainál fogva helybenhagyja.

Most azonban, a mint Steinfeld ügyvédje, Radó Károly dr., ma feljelentést adott be Székely Viktor ellen hamis vád miatt, ilyenformán a harcban a másik fél kezdi meg a támadó szerepet.

§ Tihanyi Irma ügye. Sopronból táviratozzák: A királyi törvényszék vádtanácsa ma tárgyalta Tihanyi Irma bűnügyét, azuttal érdemlegesen. A vádtanács 16 vádpont közül hármat elejtett és 13-ban váltóhamisítás büntetéseért Tihanyi Irmát vád alá helyezte. A hamis váltók értékösszege 124,000 korona. A főtárgyalást előreláthatólag április elején fogják megtartani.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A tauci vásár. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy az Arad vármegye területéhez tartozó Tauc községben az április hó 1-ső és augusztus hó utolsó vasárnapját megelőző szombati napra eső országos vásár ezen túl állandóan április hó harmadik és szeptember hó első hétfőjén tartassék meg.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 4.

Beltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv korlátolt. Bányadi irányzat mellett 20,000 métermáza került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonafélék bányaditak. Időjárás esős.

Külföldi zsde. Berlin 1/4, páris 5-el olcsóbb.

Zárás 12 órakor:

Buza áprilisra	7.63—7.64
Buza májusra	7.54—7.55
Buza októberre	7.55—7.56
Rozs áprilisra	6.70—6.71
Rozs októberre	—
Zab áprilisra	6.04—6.05
Zab októberre	—
Tengeri májusra	6.14—6.15
Tengeri júliusra	6.19—6.20
Repcse augusztusra	11.75—11.85

Zárás 5 órakor:

Buza áprilisra	7.63—7.64
Buza májusra	—
Buza októberre	7.55—7.56
Rozs áprilisra	6.73—6.74
Rozs októberre	—
Zab áprilisra	6.04—6.05
Zab októberre	—
Tengeri májusra	6.11—6.12
Tengeri júliusra	6.17—6.18
Repcse augusztusra	—

Zárás 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	683.50
Magyar hitelrészvény	738.50
Lezártbank részvény	453.—
Rima-Murányi vasúti részvény	478.50
Oszták-magyar államvasúti részvény	687.25
Köszti vasút	621.—
Városi villamos vasút részvény	312.—

Szeszüzet.

— Március 4. —

Mai jegyzésk: Készárú nagyban nyers szesz 115 orona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 18 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szállított mosók 12*80—13— korona mmásánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Március 4. —

Magyar előrend: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felül sulyban 124—7 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felül sulyban 128—9 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 128—9 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 127—8 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felül sulyban 126—7 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 125—6 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 124—5 fillérig.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsde.

Budapest, március 4.

Magyar aranyáradék 4%	121.10
Magyar koronáradék 4%	99.55
Magyar arany 1/2 %	93.50
Magyar ezüst 1/2 %	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	99.25
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyeresémsorsjegyek kölcsön	200.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	159.—
Oszták papíráradék	100.35
Oszták áradék ezüst	100.35
Oszták áradék arany	121.—
Koronáradék	101.—

Kerpel Izsó

könyv-, papir-, zenemű-kereskedése, kölcsönkönyvtára és antiquariuma

Aradon, Andrássy-tér 20. sz. (Fischer Elíz-palota.)

Mivel új üzlethelyiségem óriási méretei lehetővé tették, hogy papír és írószerek áruimat nagy mennyiségben, a legközvetlenebb gyári forrásokból szerezzem be, — nemcsak a szakmába vágó minden cikk készleten tartása által, de olcsóság és az áruk kitűnő minősége tekintetében is, valóban meglepőt nyújthatok.

Hogy az irodák szükségletének is minden irányban teljesen eleget tehessek, megszerzem

Posner Károly Lajos és fia

a főváros legelőkelőbb üzleti könyv gyárának teljes bizományi lerakatát, úgy, hogy mindazon irodák, melyeknek évek ho szu során át a legjobbnak elismert Posner-féle üzleti könyveket minden alkalommal Budapestről kellett hozatniok, — ezen túl nálam bármely méretű Posner-féle üzleti könyvet, (a legnagyobbakat is) eredeti gyári áron kaphatják, minden nyújtható előny megadása mellett.

Ugy ügyvédi, mint kereskedelmi és gyári irodák, valamint bankok és takarékpénztárak szives figyelmébe batorokodom ajánlani, hogy miután most irodai szükségleti cikkek nálam teljes választékban vannak raktáron és ezeket valóban versenyárral árusítom, — évente nagy megtakarítást eszközölhetnek, ha irodai szükségletüket nálam szerzik be.

Festőminták nagy választékban, úgy eladásra, mint kölcsönzésre. Aquarell és olajfestékek a legfinomabb minőségben. Gyönyörű képek, olajfestmények, új és régi acél és rézmetszetek, divatos szep rációkban. Új és használt hangjegyek jutányos áron. Minden zenemű-újonság raktáron. A nálam vásárlandó zeneművek üzletben, az ott lévő zongorán átjátszhatók. A napokban 15,000 hangjeggyel

zenemű-kölcsöntárt

nyitok, a melyre előjegyzéseket már most elfogadok.

Előnyös, nagyobb könyvtárvételek folytán üzletem antiquár osztályában regények, diszmvok, szakmunkák, továbbá egész francia és angol könyvtárak igen jutányosan szerzhetők be.

Végül a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom

60,000 kötetes

kölcsönkönyvtáramat,

a melyet ismét több száz kiváló új művel szaporítottam s a melyet az eddigi helyiségből az új üzlethelyiséggel kapcsolatos külön nagy terembe helyeztem át. Bejárat a kölcsönkönyvtárba az üzletben, a Fischer-palota kapuján át és a Batthyány-utca felől is.

Minden törekvésem oda irányul, hogy a m. t. közönségnek előnyös, újat nyújtsak és szolid áruk, valamint figyelmes kiszolgálás által nagybecsű bizalmát kiérdemeljem.

Szives pártfogást kér

kiváló tisztelettel:

NAPIREND.

Március 5. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Özséb vértanú. — Protestáns naptár: Özséb vértanú. — Görög-keleti naptár (február 20.): Leo püspök. — A nap két 6 óra 19 perckor, nyugszik 5 óra 33 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, szeles, eső, később hűvösebb.

Március 5. A Kossuth-szobor bizottság ülése este 8 órakor (Jópásztor.)

REGÉNY-CSARNOK.

A távollévő.

— Francia regény. —

Mica: Montégut Maurice.

[33]

(Folytatás.)

XIV.

Két hónap múlt el. Január közepe táján, az új esztendő első napjaiban egy kis omnibusz-kocsi dőcögött végig a hófedte uton, kettős sárga nyomott hagyva maga után. Megállt a croissy-i ház előtt, amelyben az úgynevezett Chantrier asszony az év lombos és virágos szakaszában egy fél évig lakott. Először Falkenberg szállt ki, azután Renée. Az együgyű képű, esetlen cselédlány előszaladt, hogy kinyissa a rácsoskaput.

— Ah, a nagysága!

Falkenberg röviden elejét vette a várható panaszos szóradatnak.

— Minden készen van? Az utiláda, a málna?

— Igen, minden... tehát csakugyan elutazik a nagyságos asszony?

— Igen, — felelte Renée, — bizony elutazom.

— De csak visszajön még valamikor?

Renée szomorúan, de eltökélten rázta a fejét.

— Nem, soha... Jöjjön Falkenberg, ves-sük végét a dolognak; itt még többet szenvedek.

— Nem jól tette, hogy eljött, hiszen mondtam, hogy maradjon. Mire is volt ez jó?

— Nem, a halott dolgoktól épp úgy el kell bucsuzni, mint az élő lényektől... azaz, hogy még inkább... mert hiszen én csak a halott tárgyakról bucsuzhatom el.

A kocsi bekanyarodott a levelesutra s megállt a terrász előtt. Beléptek az üres elhagyott házba, amelyben a hangjuk úgy kongott, mint valami békés csendjéből felzavart székes-egyházban. A földszinten, a hajdani szalomban hosszú sorban álltak a keskeny, hosszukás koporsóhoz hasonló utiládák. Az udvar is tele volt faládával és fűzfakosárral. A komor sötét nap s az erős fagy még szomorubbá tették az elutazás percét.

— Mindent úgy rendeztünk el, ahogy a nagyságos asszony parancsolta, — szölt a cseléd, aki mellett két ismeretlen asszony állt.

— Itt a fehérenemű, ott vannak a felsőruhák, ez a koffer, ez az utiláda...

— Jól van, — szölt Renée fuladt hangon. — Henrik, én ebben a házban fázom, a levegő ólomsúlyal nehezedik rám. Rakasson fel a kocsira mindent úgy, ahogy van, mit törődöm vele!

S mintha menekült volna, úgy sietett ki a terrászra, ott megállt s körültekintett. A mint egy meghalt, a nedvességtől egészen fekete, lombtalan fák között egészen jól lehetett látni a szomszédházat, — Gábor házat. A hideg szél egy kis táblát lóbált a kapun, ez volt rá írva:

Eladó.

Mindenki elköltözködik innen, ez a föld meg van átkozva.

Ellenállhatatlanul vonzatra, majd gyorsan előre sietve, majd pedig vissza-vissza dőbbenve haladt Renée a havon át a ház felé s mintegy husz lépés után ott állt a kis fal előtt amely valóságos és jelképes is volt egyszerre.

Mint valami farkascorda üldözték át az emlékek a kihalt kerten; Renée megborzosgott. Az alacsony töredezett körü fal mögött látta a magányos kertet egész terjedelmében.

A levelesut minden kanyarulatánál egy-egy

vizió szállt fel előtte, minden padon egy egy, kísértet ült s a történetét mesélte. Komor, vi-gasztalan pusztaság töltötte el az egész kör-nyéket; a kétségbeesés elűzte az embereket, a téli a madarakat.

Renée nem tudott szabadulni innen, de jól-estett neki, hogy még egyszer szenvedett, még egyszer s utoljára részes lehet ebben a kísér-teties környezetben.

A legutóbbi két hónap alatt Deschellerin intézetében a régi szobájában lakott, abban, amelyben kábultsága nyolc esztendejét töltötte, most már annyira jutott, hogy visszavágyako-zott erre a nyolc esztendőre, mert az örök fáj-dalmakon át a való örök vándorlása közben ez a nyolc esztendő mintegy az érzéketlenség ál-lomása volt. Abban a szobában megint össze-szedte magát, de bizonyos borzadással vette ész-re, hogy a teste milyen könnyen szokott hozzá a régi szokásokhoz.

S a lelke is miért nem alkalmazkodik olyan könnyen? Most, hogy az ön tudata visszatért, sőt olyan túlságosan megelekedett, hogy testi-leg minden izomrostjában, lelkileg minden egyes gondolata által szenvedett, azon iparkodott, hogy bele tudjon látni abba a titokzatos sötétségbe, hogy elemezni tudja az örület ama napjainak egyes pillanatait.

— Tavaly ugyanebben az időben itt áll-tam ugyanennek az ablaknak a farácsánál, s bi-zonyára ugyanezre a környezetre bámultam alá, ugyanilyen szürke égre. Mivel foglalkoztak akkor gondolataim? Csakugyan semmivel, az éjszakával? Vagy talán nagyon éles látomásaim voltak, nagyszerű révületeim, amelyekre nem emlékszem már vissza, mint ahogy nem em-lékszik másnap a kloroform bódította ember az álmaira? Abban az időben a testem nyugodt volt s a hajam mégis megöszült.

Így foglalta el a lelkét veszedelmes ál-modozással, azzal a határozatlan, de minduntalan újra felbukkanó vágygyal, hogy hirtelen újra belesüllyedhessem a feledés örvényébe.

(Folytatása következik.)

Vasúti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi október hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel 5.10	Gyorsvonat reggel 8.18	Személyvonat reggel 6.05	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Személysz. tv. d. u. 4.45	Gyorsvonat déliút 11.51	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Személyvonat este 9.35	Gyorsvonat este 7.11	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:		Erdély felé:	
Személyvonat reggel 6.35	Személyvonat délután 12.11	Soborstnóról reggel 6.59	Személyvonat d. e. 10.50
Soborstnóról délután 3.04	Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36	Gyorsvonat délután 4.06
Radnára délután 7.23	Temesvár felé:		Temesvár felé:
Személyvonat reggel 6.15	Személyvonat d. e. 11.56	Vegyesvonat d. e. 10.43	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Szeged felé:		Szeged felé:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat d. u. 4.11	Személyvonat reggel 8.24	Vegyesvonat este 7.00
Brád felé:		Brád felé:	
Személyvonat reggel 6.25	Vegyesvonat d. u. 12.06	Gurahonczról szm. r. 8.03	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56		

Nemzeti színház.

Bérlet 148. sz.

Páros.

Csütörtökön, 1903. évi március hó 5-én:

Kurucz Feja Dávid.

Dráma 4 felvonásban. Irta: Dr. Fényes Samu.

SZEMÉLYEK:

Feja Dávid	Csiky László.	Karaffa	Mariházi M.
Fejáné, anyja	Csigaházi E.	Bolond	Polgár S.
Judit, neje	Gőz Aranka.	Mirobolán	Németh J.
Böske, húga	Szabó Irma.	Szentiványi	Sarkadi A.
Gábor, lantos	Ternyei L.	Lányi Samu	Szabó József.
Raskayné	Gazdi A.	Citő Péter	Tukorai L.
Karove Jakab	Gózon Béla.	Tiszteletes	Juhász S.
Petneházy	Győre Alajos.	Páterquardián	Füredi J.
Esze Tamás	Békés Gy.	Strázsa	Bokor A.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Üzletnyitási értesítés.

Van szerencsém a mélyen tisztelt helybeli és vidéki hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy a mai napon **Andrássy-tér 20.** szám alatti „**Fischer Eliz palota**“ **Weinberger János** juhírú cipő üzlete tőzomszéd-ságában egy a mai kornak teljesen megfelelő

női kalap üzletet

nyitottam, raktárom a legfinomabb **párizsi és bécsi** kalapokkal dusan fel van szerelve, úgy, hogy képes vagyok a legszerényebb és a leg-fényesebb igényeket is kielégíteni.

Kalapjaim a legújabb és legszebb modellek, melyeket Bécsből és Párizsból épen most sze-mélyesen hoztam és hiszem, hogy azok min-denkit meg fognak lepni úgy izlés, csin, mint olcsóság tekintetében.

Gyászkalapok néhány óra alatt, vala-mint **átalakítások** gyorsan és pontosan ké-szítettnek a legjutányosabb árákért.

Magamat a mélyen tisztelt hölgyközönség szives jóindulatába ajánlom

kiváló tisztelettel:

Mlle Serah.

(Löwenberg S.)

A fűtési idény alkalmából ajánlunk elsőrendű szagtalan

fűtő kőszenet

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

légszesz pirszenet (koks.)

100 kiló 4 korona 40 fillér;

5 és 10 mm. egyszeri vételénél

árkedvezmény

kétszer mosott, valódi porosz

kovács-kőszenet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

rostált darabos

bükk faszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett fél napi időt kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

Jó órákat olcsón

mind 3 évi írásbéli jótállás mellett privát vevőknek

Konrad János

óragyára,

aranyárak kiviteli háza

BRÜX, 270. sz. (Csehország).

Jó nickel rem. óra frt 3.75.

Valódi ezüst rem. óra 5.80.

Valódi ezüst lánccal frt 1.20.

Nickel ébresztő óra 1.95.

Czégem a cs. és kir. birodalmi címerrel van ki-tüntetve, számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint ezernyi elismerő levél van birtokomban. 3721

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

APRÓ HIRDETÉSEK.

80 köbméter

terméskő eladó Paulison, közvetlen az országut mellett. Bővebbet Helmy Ádám Arad, Szabadság tér 8 568.

Brunner C. üzlethelyisége

május hó 1-től kiadó. Bővebbet Lengyel Tesvéreknél, Szabadság-tér 21. sz. 561

Szukop Sándor

ezelőlt Hammer és Szukop. Arad, Salacz-utca. A legjutányosabban készít egyenruhákat és hadfelszereléseket, továbbá uri öltönyöket a legujabb szabás és divat szerint. 487

Házvezetőnő kerestetik,

ki egyszersmind úpolónő legyen, magányos öreg urhoz; ép egészséges legyen és könnyed kézimunkákban jártassággal bírjon. Kor 24—30 év. Főzés nem kívántatik. Bővebbet Fábrián-utca 6. I. emelet, ajtó 3. 591

Aki jó és szép cipőt akar az készítesse cipőt

Seelinger M. Andor

uri és női minta cipészetiében Szabadság-tér 4. (Pözl-kávéház mellet.) Készít legujabb divat szerint és lájos lábakra 134 (Orthopäd) gyógy-czipőket.

Váradi János

Órás, Arad Hunyady ezelőlt Fekete kutya utca (a Hunyady kávéházzal szemben.) Elad, vesz és szakszerűen javít mindenféle órákat, végez e szakmába vágó műveleteket pontosan 2 évi jótállás mellett. Raktáron tartok mindennemű aranyneműt, veszek tört aranyat és ezüstöt. 261

Szőnyeget javítani,

ha perzsa, szmirna, de bármilyen kijavítás előfordul, ne tessék máshová küldeni, itt Aradon még nem tudják, hogy a legszebben és legolcsóbban kijavítja azokat, mert már sok aradi uri háztól kapott dicséretet munkájáért 184

Schwarcz József

szőnyeg tisztító és javító intézete. József Ióherezeg-ut 8.

Chronometre műórás és ékszerész

KINTZLER ZOLTÁN

Andrássy-tér 20. Fischerné-féle ház. Ajánlja arany és ezüst ékszerreit, safhauseni, chronometer és schveiczi óráit. Bárminemű javításokat elfogad, és saját műhelyében elkészít. 321 Pontos és szolid kiszolgálás!

Zongora készítő és hangoló ipar áthelyezés!

Van szerencsém a tek. közönség szives tudomására hozni, hogy a fent nevezett iparomat

Deák Ferencz-utca 36. sz.

(Hirschmann-féle házba) helyeztem át, és a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be. 241

Szakszerűen eszköztök mindennemű javítást és hangolást helyben és vidéken. A tek. közönség becses pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Neumann Antal

zongora készítő és hangoló Arad, Deák Ferencz-utca 36. sz. (Hirschmann-ház.)

Kárpelesz Zsigmond

uri-szabó Arad, Deák Ferencz-utca 32. (Sarlót-ház.)

Van szerencsém a n. é. közönséget 14 év óta fenálló

uri-szabó üzletemre

felhívni, hol mindennemű uri öltönyöket legujabb divat szerint elkészíték. Jutányos árban, pontos és gyors kivitelben. 278

Eladó

gőzgép és gőzkazán.

Malmunk nagyobbítása végett, eladjuk jelenlegi, ugyszólván teljesen új és jókarban levő

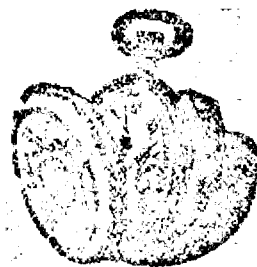
üzem gépünket,

mely áll 1 drb. Blauskói gépgyárban készült 42 tényleges löerejű, magas és alacsony nyomású Condensátoros gőzgép és 1 drb. Tischbein rendszerű gőzkazánból, üzemben megtekinthető mindaddig, míg ugyan e gyárból beszerzett nagyobb gőzgépünk felállitva lesz.

Kummer és Zimmermann,

gőzmalomtulajdonosok 587

Uj-Szt.-Anna.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Deák Ferencz utca 10. szám és Lázár Vilmos utca sarkán

órász-üzletet

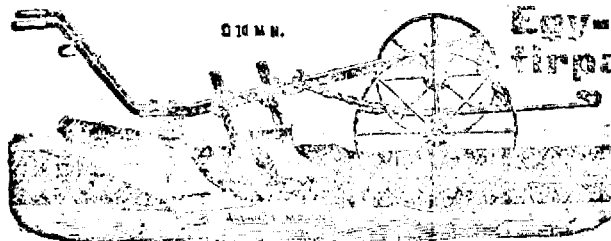
nyitottam, ahol órajavítások szakszerűen, pontosan, jótállás mellett eszközöltetnek.

Legjobb minőségű zseb, fali és ébresztő-órák, pontosan szabályozva három évi jótállás mellett adatnak el.

Kiváló tisztelettel.

Örményi Gyula

órász. 139

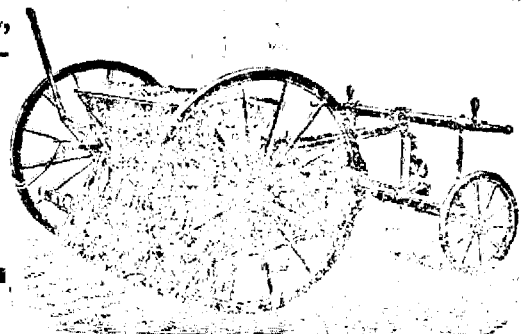
Egy- és többvasúti kerekű, ex-tirpatorokat és pernyázó eszközöket, szántó- és rétbetonát, hengereket, kapálószerkezeteket, hirneves szabadalm.

tolókerekű „MOSONI DRILL” sorvetőgépeket, lógereblyéket, „Osborne” aratógépeket, járgányos cséplőkészleteket, rostákat, konkolyválasztókat, szecs kavágókat, morzsolókat stb.

Különleges eszközöket a burgonya, répa- és szőlőmiveléshez szállit elismert legjobb minőségben

Kühne E

legrégibb hazai gazdasági gépgyár MOSONBAN. Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

MINDEN HÖLGYNEK SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE MARGIT-CREMET használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világba elterjedt készítmény nem zsiros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőrrakát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Massazsához használva eltünttet redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjegyemmel vannak lezárva.

XX Hamisitványoktól tessék óvakodni! XX

Egy tégely ára 1 korona. 42

Margit szappan 70 fillér. Margit poudér 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battyány: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Székely Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csérmén: Berkes Armin, Elekén: Itj. Pekker István, Földeseken: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schlögl Pál, Kunágótán: Fejes Lajos, Kurtison: Haackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácsbázan: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzócs Adám, Nagy-Zerindén: Vály Géza, Ó-Pécskán: Rokszin János, Pankotán: Ponevitz Gusztáv, Pityaroson: Szabados József, Szekudvaron: Fromm D. Traugott, Sigmándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tanczon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerárakban.

Ujdonság Aradon.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy Aradon, Hal-tér 1. sz. a. kizárólagos balatoni hal-árudát nyitottam, hol naponta különböző balatoni halak a legfrissebb minőségben kaphatók. A midőn a n. é. közönség szives pártfogását kérem, maradok tisztelettel Messer Illés. 525

Telephon 364. sz. Legolcsóbb óra, kerékpár és varrógép javítóműhely. **Ascher Ferencz és Jársa** órász és műszerészek. ARAD, Deák Ferencz-utca 39. (szemben a Vas-szállodával) Ajánlják magukat mindennemű órák javítására 2 évi jótállás mellett, ugymint kerékpár, varrógép, író- és kötőgépek, graphopon, beszélő és zenélő-gépek javítására, továbbá villanycsengő és telephon berendezésekre ugy helyben, mint vidékre jutányos árban, pontos és gyors kivitelben. Nagy raktár-varrógép és kerékpár felszerelésekben. 538

Aradi közuti vaspálya- és téglagyár-részvénytársaság.

VAGYON.

1902. ÉVI FŐMÉRLEG.

TEHER.

	Korona	fill.	Korona	fill.		Korona	fill.	Korona	fill.
Pályatest...			378000	—	Részvénytőke:				
Telkek ...			40000	—	forgalomban ...			1823	drb.
Épületek ...			107485	48	törlesztve élvezeti jegyekkel			837	"
Kocsik ...			45690	—	Jelzálog ...				532000
Lovak ...			7040	—	Tartalékalapok ...				40000
Ló- és kocsifelszerelési eszközök ...			776	40	Épületek értékcsökkenésének tartalékalapja ...				74512
Szerszámok és eszközök ...			428	—	Alkalmazottak segélyalapja ...				7485
Személyzet ruházata ...			300	—	Elfogadmányok ...				1739
Vágányáthelyezési és építési számla ...			267966	93	Letéti elfogadmányok ...				144000
Szalmaanyaggyári vágányépítési számla ...			37386	10	Fel nem vett 1899. évi osztalékok ...		12		156000
Ideiglenes vágányépítési számla ...			2000	—	" " " 1899. " felülosztalékok ...		62		
Téglagyári telkek ...	3900	—			" " " 1900. " osztalékok ...		120		
Téglagyári épületek ...	10000	—			" " " 1901. " osztalékok ...		150		344
Bérbevett téglagyári telkek ...	4000	—			Hitelezők ...				112206
Téglagyári eszközök ...	500	—			1901. évi nyereség-áthozat ...				2615
Téglagyári készletek ...	13334	40	31734	40	1902. évi nyereség ...				45742
Anyag-számla ...			4184	89					
Takarmány-számla ...			17654	57					
Számlabeli adósok ...			9355	—					
Adósok letétekért ...			156000	—					
Váltó-tárca ...			1536	—					
Pénztár-számla ...			9108	89					
			1116646	66					1116646
									66

Aradon, 1902. december hó 31-én.

TENNER LAJOS, s. k.

ügyvivő igazgató.

WESTMANN GYULA, s. k.

könyvvezető.

Jelen főmérleg, valamint a nyereség- és veszteség-számla az alulírt felügyelő-bizottság által — a mérleg-bizottsággal együttesen megvizsgált leltárak alapján — tételenként megvizsgáltatván, a készletekkel, a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlított és tökéletesen rendben találtatott. — Aradon, 1903. február hó 28-án.

LUSTIG ANDOR, s. k.

DR. MARSCHALL LAJOS, s. k.

TENNER JÓZSEF, s. k.

A felügyelő-bizottság jelentése:

Tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsénk a lefolyt 1902. üzletévre vonatkozó jelentésünket a kereskedelmi törvény és a társasági alapszabályok rendelkezéseinek megfelelően a következőkben előterjeszteni.

Ellenőriztük a társaság 1902. üzletévi ügyvezetését, könyvvezetését és pénztárkezelését és ennek alapján jelenthetjük, hogy mindent teljesen rendben és a törvényes határozmányoknak megfelelően találtunk.

Beható vizsgálat tárgyává tettük az igazgatóság által előterjesztett 1902. évi mérleget, valamint a nyereség- és veszteség-számlát és azokat a kifogástalanul vezetett

számveteli könyvekkel, továbbá a tételenként megvizsgált készletekkel és leltárakkal összehasonlítva a tényleges állapotokkal teljesen megegyezőnek és a kereskedelmi törvény idevonatkozó rendelkezéseinek tökéletesen megfelelőnek találtuk.

Mindezeknél fogva hozzájárulunk az igazgatóság jelentéséhez és a kimutatott, az 1901. évről áthozott 2615 koronával együtt 48357 korona 86 fillért kitevő tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslatához és azokat a tisztelt közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk.

Végül kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy az 1902. évet illetőleg úgy az igazgatóságnak, valamint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Aradon, 1903. február hó 28-án.

Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság felügyelő-bizottsága:

LUSTIG ANDOR, s. k.

DR. MARSCHALL LAJOS, s. k.

TENNER JÓZSEF, s. k.